

**T.C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
ANTRENÖRLÜK EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
SPOR YÖNETİMİ BİLİM DALI**

**TÜRKİYE'DEKİ KARATE ANTRENÖRLERİN PROBLEM
ÇÖZME BECERİLERİ VE LİDERLİK TARZLARININ
İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Fatih AYDİNLİ

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Engin IŞIK ABANOZ

İSTANBUL, 2020

T.C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
ANTRENÖRLÜK EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
SPOR YÖNETİMİ BİLİM DALI

TÜRKİYE'DEKİ KARATE ANTRENÖRLERİN
PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİ VE LİDERLİK
TARZLARININ İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Fatih AYDİNLİ

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Engin IŞIK ABANOZ

İSTANBUL, 2020

T.C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİMİ ENSTİTÜSÜ
SPOR YÖNETİCİĞİ BİLİM DALI

Tezin Adı: Türkiye'deki Karate Antrenörlerin Problem Çözme Becerileri ve Liderlik Tarzlarının İncelenmesi
Öğrencinin Adı Soyadı: Fatih Aydınli
Tez Teslim Tarihi: .../.../20..

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları yerine getirmiş olduğu Lisansüstü Eğitim Enstitüsü tarafından onaylanmıştır.

Prof. Dr. İzzet GÜMÜŞ
Enstitü Müdürü Vekili

Bu Tez tarafımızca okunmuş, nitelik ve içerik açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak yeterli görülmüş ve kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

İmzalar

Tez Danışmanı

-

Üye

-

Üye

-

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazıma kadar bütün aşamalarda etik dışı davranışımın olmadığını, tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi ve tez çalışması sırasında faydalandığım diğer tüm bilgi ve yorumlara da kaynak gösterdiğimi beyan ederim.

Fatih AYDİNLİ

TEZ YAZIM KILAVUZU UYGUNLUK ONAYI

“Türkiye’deki Karate Antrenörlerin Problem Çözme Becerileri ve Liderlik Tarzlarının İncelenmesi” adlı Yüksek Lisans tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzuna uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan
Fatih AYDİNLİ

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Engin IŞIK ABANOZ

Enstitü Yetkilisi

ÖZET

TÜRKİYE'DEKİ KARATE ANTRENÖRLERİN PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİ VE LİDERLİK TARZLARININ İNCELENMESİ

Fatih Aydınli

Antrenörlük Eğitim Anabilim Dalı

Spor Yönetimi Bilim Dalı

Dr. Öğr. Üyesi Engin Işık Abanoz

Temmuz 2020, 59 Sayfa

Günümüzde bireysel sporlar ile ilgilenen antrenörler hakkında araştırma yapılsa da, karate antrenörleri üzerinde yeterli araştırmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle karate antrenörlerini daha yakından tanımak amacıyla liderlik tarzları ve problem çözme becerileri bakımından aralarında her hangi bir uyum olup olmadığını araştırmak amaçlanmıştır.

Araştırmanın evrenini Türkiye'deki karate antrenörleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem kısmını da gönüllü olarak katılan 122 karate antrenörü oluşturmaktadır. Katılımcılara demografik anket , Spor için Liderlik Ölçeği ve Problem Çözme Envanteri içeren anketler uygulanmıştır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, karate antrenörlerinin liderlik tarzları ile problem çözme becerileri arasındaki ilişki incelendiğinde sayımlamalı olarak anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir.

Karate antrenörlerinin problem çözme becerilerine göre antrenörlük yapma yılına, Besyo'da öğrenim görmesine, annenin tutumuna, antrenörlük kademesi, faal olarak antrenörlük yapmasına, öğrenim durumuna ve cinsiyetine göre anlamlı tek bir değişime rastlanmamıştır.

Karate antrenörlerinin liderlik tarzları ile ilgili antrenörlük yapma yılına, öğrenim durumlarına, Besyo'da öğrenim görmesine ve yaşları arasında sayılamalı olarak anlamlı bir fark bulunmazken, antrenörlerin cinsiyet, faal olarak antrenörlük yapmasına, antrenörlük kademesi ve annenin-babanın tutumu ile liderlik tarzları arasında sayılamalı olacak şekilde anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Antrenör, Problem, Liderlik

ABSTRACT

KARATE COACH IN TURKEY PROBLEM SOLVING SKILLS AND ANALYSIS OF LEADERSHIP STYLES

Fatih Aydinli

Coaching Education Department
Sports Management Science Department

Asst. Prof. Dr. Engin Işık Abanoz

July 2020, 59 Pages

Although research is done about coaches interested in individual sports today, there has been not enough research on karate coaches. For this reason, it is aimed to get to know karate coaches more closely and to examine the relationship between problem solving skills and leadership styles.

The universe of the research is connected to the Turkish Karate coaches, the research sample is of 122 karate coaches participating in the research in order to choose and in accordance with the method of volunteering. Participants were given a survey form with a demographic information form, Problem Solving Inventory and Leadership Scale for Sport.

According to the results obtained from the study, karate coaches have been found to have a statistical difference between problem solving skills and leadership styles. Gender according to the problem solving skills of karate coaches, coaching level, coaching, learning status, active coaching, There was no significant difference in his education at the physical education school and the attitude of the mother. According to the problem solving skills of karate coaches, a significant difference was found according to age and father's attitude. Age related to the leadership styles of karate coaches, the year of

coaching, While there is no statistically significant difference between studying at physical education school and learning status, between the gender of coaches, the active coaching, the coaching rank and the attitude of the parents and the leadership styles statistically significant difference has been detected.

Keywords: Coach, Problem Solving, Leadership

İÇİNDEKİLER

İÇ KAPAK.....	
ONAY SAYFASI.....	
BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK.....	iii
TEZ YAZIM KILAVUZU UYGUNLUK ONAYI.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT	xii
KISALTMALAR	xxii
1.GİRİŞ	1
1.1 ARAŞTIRMANIN AMACI.....	1
1.2 ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	1
1.3 PROBLEM CÜMLESİ.....	1
1.4 ALT PROBLEMLER	2
1.5 HİPOTEZLER	3
1.6 ARAŞTIRMANIN VARSAYIM VE SINIRLILIKLARI	4
2. GENEL BİLGİLER.....	5
2.1 PROBLEM ÇÖZME BECERİSİ	5
2.1.1 Problem Tanımı.....	5
2.1.2 Problem Çözme Becerisi ve Problem Çözme.....	5
2.1.3 Problem Çözme Basamaklamaları	5
2.1.4 Problem Çözümünde Kullanılabilecek Akıl Yürütme Yolları	6
2.2 LİDERLİK TARZLARI.....	7
2.2.1 Liderlik Kavramı	7
2.2.2 Liderlik ve Antrenörlük	7
2.2.3 Liderlik Tarzları	7
2.2.3.1 Otokratik liderlik tarzı	8
2.2.3.2 Demokratik liderlik tarzı.....	8
2.2.3.3 Serbest bırakıcı liderlik tarzı	8

2.2.3.4 Libarel liderlik tarzı.....	8
2.2.3.5 Vizyonel liderlik tarzı	8
2.2.3.6 Karizmatik liderlik tarzı	9
2.2.3.7 Destekleyici liderlik tarzı.....	9
2.2.3.8 Cezalandırıcı ve ödüllendirici olarak lider	9
2.3.4 Sporda Liderlik Yaklaşımları	9
2.3.4.1 Özellikler yaklaşımı	10
2.3.4.2 Davranışsal liderlik kuramı	10
2.3.4.3 Durumsallık yaklaşımları.....	10
3. MATERYAL VE YÖNTEM.....	11
3.1. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	11
3.2. ARAŞTIRMANIN EVREN VE ÖRNEKLEMİ.....	11
3.3 VERİ TOPLAMA ARAÇLARI.....	11
3.3.1 Demografik Bilgi Anketi.....	11
3.3.2 Problem Çözme Envanteri	11
3.3.3 Spor İçin Liderlik Ölçeği.....	12
3.4 VERİLERİN ANALİZİ.....	13
4. BULGULAR	14
4.1. DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERE İLİŞKİN BULGULAR.....	14
4.2. ÖLÇEK ORTALAMARI HAKKINDA BULGULAR.....	22
4.3 PROBLEM ÇÖZME ENVANTERİNE İLİŞKİN	25
4.4. SPOR İÇİN LİDERLİK ÖLÇEĞİNE İLİŞKİN BULGULAR	32
4.5 PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİ VE LİDERLİK TARZLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ	52
5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	53
KAYNAKÇA	57
EKLER.....	60
Ek A.1 Anket Formu Örneği.....	60
Ek A.2 Problem Çözme Envanteri	62
Ek A.3 Spor İçin Liderlik Ölçeği	63

TABLULAR

Tablo 4.1. Karate Antrenörlerinin Cinsiyete Göre Dağılımı.....	14
Tablo 4.2. Karate Antrenörlerinin Yaşa Göre Dağılımı.....	15
Tablo 4.3. Karate Antrenörlerinin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı	16
Tablo 4.4. Karate Antrenörlerinin Antrenörlük Kademe Durumlarına Göre Dağılımı ..	17
Tablo 4.5. Karate Antrenörlerinin Besyo‘da Eğitim Alma Durumlarına Göre Dağılımı	18
Tablo 4.6. Karate Antrenörlerinin Aktif Antrenörlük durumlarına Göre Dağılımı	19
Tablo 4.7. Antrenörlük Deneyim Yılına Göre Dağılımı	20
Tablo 4.8. Karate Antrenörlerinin Anne Tutumuyla İlgili Dağılım.....	21
Tablo 4.9. Karate Antrenörlerinin Baba Tutumuna Göre Dağılımı	21
Tablo 4.11. Karate Antrenörlerinin Spor İçin Liderlik Ölçeğine Verilen Yanıtların Standart Sapma ve Ortalama Sonuçları	23
Tablo 4.13. Karate Antrenörlerinin Cinsiyetlerinin Problem Çözme Becerileriyle Arasındaki İlişkinin Sonuçları	25
Tablo 4.14. Karate Antrenörlerinin Problem Çözme Becerilerine İle Antrenörlük Kademesine İlişkin Ait Ortalamaları	25
Tablo 4.15. Karate Antrenörlerinin Problem Çözme Becerilerine İle Antrenörlük Kademesine İlişkin ANOVA sonuçları	26
Tablo 4.16. Karate Antrenörlerinin Yaşları İle İlişkili Problem Çözme Becerilerine Ait Ortalamalar	26
Tablo 4.17. Karate Antrenörlerinin Yaşlarının Problem Çözme Becerilerine İlişkin ANOVA Sonuçları	27
Tablo 4.18. Karate Antrenörlerinin Antrenörlük Deneyimlerine İlişkin Problem Çözme Becerilerine Ait Ortalama Değerler.....	27

Tablo 4.19. Karate Antrenörlerinin Antrenörlük Deneyimlerine İlişkin Problem Çözme Becerileri Arasındaki ANOVA Sonuçlar	28
Tablo 4.20. Karate Antrenörlerinin Eğitim Durumuna İlişkin Problem Çözme Becerilerine Sahip Ortalama Değerler.....	28
Tablo 4.21. Karate Antrenörlerinin Eğitim Durumuna İlişkin Problem Çözme Becerilerine İlişkin Karşılaştırmalı ANOVA Sonuçlar	29
Tablo 4.22. Karate Antrenörlerinin Problem Çözme Becerileri ile Anne Tutumlarının Ortalama Değerleri	29
Tablo 4.23. Karate Antrenörlerinin Anne Tutumlarına İlişkin Problem Çözme Becerilerine İlişkin Karşılaştırmalı ANOVA Sonuçlar	30
Tablo 4.24. Karate Antrenörlerinin Problem Çözme Becerileri ile Baba Tutumlarının Ortalama Değerleri	30
Tablo 4.25. Karate Antrenörlerinin Baba Tutumlarına İlişkin Problem Çözme Becerilerine İlişkin Karşılaştırmalı ANOVA Sonuçlar	31
Tablo 4.26. Karate Antrenörlerinin Problem Çözme Becerilerinin Aktif Olacak Şekilde Antrenörlük Yapmasına İlişkin Sonuçlar	31
Tablo 4.27. Katılımcıların BESYO’da Eğitim Alma Durumuna İlişkin Problem Çözme Becerilerine Göre Karşılaştırılma Sonuçlar.....	32
Tablo 4.28. Karate Antrenörlerinin Antrenörlerin Yaşları İle Eğitici-Öğretici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması	32
Tablo 4.29. Karate Antrenörlerinin Antrenörlerin Yaşları İle Demokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması	33
Tablo 4.30. Karate Antrenörlerinin Antrenörlerin Yaşları İle Otokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması	33
Tablo 4.31. Karate Antrenörlerinin Antrenörlerin Yaşları İle Sosyal Destekleyici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması	34
Tablo 4.32. Karate Antrenörlerinin Antrenörlerin Yaşları İle Ödüllendirme Davranışı Puanlarının Karşılaştırılması	34

Tablo 4.33. Karate Antrenörlerinin Antrenörlerin Kademeleri İle Eğitici-Öğretici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması	35
Tablo 4.34. Karate Antrenörlerinin Antrenörlerin Kademeleri İle Demokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması	35
Tablo 4.35. Karate Antrenörlerinin Antrenörlerin Kademeleri İle Otokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması	36
Tablo 4.36. Karate Antrenörlerinin Antrenörlerin Kademeleri İle Sosyal Destekleyici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması	36
Tablo 4.37. Karate Antrenörlerinin Antrenörlerin Kademeleri İle Ödüllendirme Davranışı Puanlarının Karşılaştırılması	36
Tablo 4.38. Karate Antrenörlerinin Antrenörlerin Antrenörlük Yılları İle Eğitici-Öğretici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması	37
Tablo 4.39. Karate Antrenörlerinin Antrenörlerin Antrenörlük Yılları İle Demokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması	38
Tablo 4.40. Antrenörlerin Antrenörlük Yılları İle Otokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması	38
Tablo 4.41. Karate Antrenörlerinin Antrenörlük Yılları İle Sosyal Destekleyici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması	39
Tablo 4.42. Karate Antrenörlerin Antrenörlük Yılları İle Ödüllendirme Davranış Puanlarının Karşılaştırılması	39
Tablo 4.43. Karate Antrenörlerinin Eğitim Durumları İle Eğitici Öğretici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması	40
Tablo 4.44. Karate Antrenörlerin Eğitim Durumları İle Eğitici Demokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması	40
Tablo 4.45. Karate Antrenörlerin Eğitim Durumları İle Eğitici Otokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması	41
Tablo 4.46. Karate Antrenörlerin Eğitim Durumları İle Eğitici Sosyal Destekleyici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması	41

Tablo 4.47. Karate Antrenörlerin Eğitim Durumları İle Eğitici-Ödüllendirici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması	41
Tablo 4.48. Karate Antrenörlerin Anne Tutumları İle Eğitici-Öğretici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması	42
Tablo 4.49. Karate Antrenörlerin Anne Tutumları İle Demokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması	43
Tablo 4.50. Karate Antrenörlerin Anne Tutumları İle Otokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması	43
Tablo 4.51. Karate Antrenörlerin Anne Tutumları İle Sosyal Destekleyici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması	44
Tablo 4.52. Karate Antrenörlerin Anne Tutumları İle Ödüllendirici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması	44
Tablo 4.53. Karate Antrenörlerin Baba Tutumları İle Eğitici-Öğretici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması	45
Tablo 4.54. Antrenörlerin Baba Tutumları İle Demokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması	45
Tablo 4.55. Karate Antrenörlerin Baba Tutumları İle Otokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması	46
Tablo 4.56. Antrenörlerin Baba Tutumları İle Sosyal Destekleyici Puanlarının Karşılaştırılması	46
Tablo 4.57. Karate Antrenörlerin Baba Tutumları İle Ödüllendirici Puanlarının Karşılaştırılması	47
Tablo 4.58. Karate Antrenörlerin Cinsiyetleri İle Eğitici-Öğretici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması	47
Tablo 4.59. Karate Antrenörlerin Cinsiyetleri İle Demokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması	47
Tablo 4.60. Karate Antrenörlerin Cinsiyetleri İle Otokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması	48

Tablo 4.61. Karate Antrenörlerin Cinsiyetleri İle Sosyal Destekleyici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması	48
Tablo 4.62. Karate Antrenörlerin Cinsiyetleri İle Ödüllendirme Davranışı Puanlarının Karşılaştırılması.....	48
Tablo 4.63. Karate Antrenörlerin Besyo'da Öğrenin Görmeleri İle Eğitici-Öğretici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması.....	49
Tablo 4.64. Karate Antrenörlerin Besyo'da Öğrenin Görmeleri İle Demokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması	49
Tablo 4.65. Karate Antrenörlerin Besyo'da Öğrenin Görmeleri İle Otokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması	49
Tablo 4.66. Karate Antrenörlerin Besyo'da Öğrenin Görmeleri İle Sosyal Destekleyici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması.....	49
Tablo 4.67. Karate Antrenörlerin Besyo'da Öğrenin Görmeleri İle Ödüllendirme Davranışı Puanlarının Karşılaştırılması.....	50
Tablo 4.68. Karate Antrenörlerin Faal Olarak Antrenörlük Yapma Durumları İle Eğitici-Öğretici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması.....	50
Tablo 4.69. Karate Antrenörlerin Faal Olarak Antrenörlük Yapma Durumları İle Demokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması.....	50
Tablo 4.70. Karate Antrenörlerin Faal Olarak Antrenörlük Yapma Durumları İle Otokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması.....	51
Tablo 4.71. Karate Antrenörlerin Faal Olarak Antrenörlük Yapma Durumları İle Sosyal Destekleyici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması.....	51
Tablo 4.72. Karate Antrenörlerin Faal Olarak Antrenörlük Yapma Durumları İle Ödüllendirme Davranışı Puanlarının Karşılaştırılması.....	51
Tablo 4.73. Karate Antrenörlerinin Problem Çözme Becerileri İle Liderlik Tarzları Arasında Çıkan İlişki Sonucu	52

ŞEKİLLER

Şekil 4.1. Cinsiyete Göre Dağılım	14
Şekil 4.2. Yaşa Göre Dağılım	15
Şekil 4.3. Eğitim Durumuna Göre Dağılım	16
Şekil 4.4. Antrenörlük Kademe Durumuna Göre Dağılım	17
Şekil 4.5. Besyo‘da Öğrenim Görme Durumlarına Göre Dağılımları	18
Şekil 4.6. Faal Antrenörlük Durumlarına Göre Dağılım.....	19
Şekil 4.7. Antrenörlük Deneyim Yılına Göre Dağılım	20
Şekil 4.8. Anne Tutumuna Göre Dağılım	21
Şekil 4.9. Baba Tutumuna Göre Dağılım.....	22

KISALTMALAR

GSGM	:	Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü
PÇE	:	Problem Çözme Envanteri
SLÖ	:	Sporcular İçin Liderlik Ölçeği

1.GİRİŞ

1.1 ARAŞTIRMANIN AMACI

Toplum tarafından spor alanına duyulan ilgi zaman geçtikçe artmaktadır. Bu çerçevede ise sporun temel yapı taşı olan sporcuları yetiştiren antrenörleri daha yakından anlamak ve onların daha detaylı analiz etmek oldukça önemlidir.

Bireysel branş antrenörleri üzerinde çok fazla çalışmaya rastlansa da karate antrenörleri üzerinde liderlik tarzları ve problem çözme becerileri üzerine yapılan bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu doğrultuda bu araştırmanın temel amacı, karate antrenörlerinin problem çözme becerilerini ve liderlik tarzlarını netleştirmek ve bu ikisi arasında olan ilişkiyi incelemektir.

1.2 ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Spor yapan kişiler fiziksel gelişim dışında bilişsel olarak da gelişim göstermektedir. Karate sporu her geçen gün toplum tarafından daha fazla ilgi gören ve fiziksel gelişimin yanında bilişsel gelişimin de önemli olduğu bir branştır. Bu bağlamda karate branşı ile ilgilenen sporcuların kendi bilişsel gelişimlerini de tamamlaması için antrenörlerinden destek almaları gerekmektedir. Bu desteği sağlayacak antrenörlerin durumlarını analiz etmek ve çıkan sonuçlar doğrultusunda çözüm önerisi geliştirmesi ile literatüre katkı sağlaması açısından önem arz etmektedir.

Bunun yanında araştırmada, karate antrenörlerinin problem çözme becerileri ve liderlik tarzlarının, demografik yapılarına göre hangi düzeyde farklılık gösterdiği belirten sonuçlara yer verilecektir. Bu açıdan da araştırma, karate antrenörlerinin sporcularına yaklaşımları hakkında veri sağlayacağından önemli kabul edilebilir.

1.3 PROBLEM CÜMLESİ

Türkiye’deki karate antrenörlerinin problem çözme becerileri ve liderlik tarzları arasında ilişki var mıdır?

1.4 ALT PROBLEMLER

Yapılan araştırmanın alt problemleri;

- Karate antrenörlerin problem çözme becerilerine göre yaşıyla ilgili farklılaşma var ?
- Karate antrenörlerin problem çözme becerilerine göre antrenörlük yapma yılıyla ilgili farklılaşma var mıdır?
- Karate antrenörlerin problem çözme becerilerine göre cinsiyetiyle ilgili farklılaşma var mıdır?
- Karate antrenörlerin problem çözme becerilerine göre antrenörlük kademesiyle ilgili farklılaşma var mıdır?
- Karate antrenörlerin problem çözme becerilerine göre öğrenim durumuyla ilgili farklılaşma var mıdır?
- Karate antrenörlerin problem çözme becerilerine göre faal olarak antrenörlük yapma durumuyla ilgili farklılaşma var mıdır?
- Karate antrenörlerin problem çözme becerilerine göre Beden eğitimi ve spor yüksekokulunda (BESYO) öğrenim görmüş olmasına bağlı olarak farklılaşma var mıdır?
- Karate antrenörlerin problem çözme becerilerine göre babanın tutumuyla ilgili farklılaşma var mıdır?
- Karate antrenörlerin problem çözme becerilerine göre annenin tutumuyla ilgili farklılaşma var mıdır?
- Karate antrenörlerin liderlik tarzlarına göre yaşıyla ilgili farklılaşma var mıdır?
- Karate antrenörlerin liderlik tarzlarına göre antrenörlük yapma yılıyla ilgili farklılaşma var mıdır?
- Karate antrenörlerin liderlik tarzlarına göre cinsiyetiyle ilgili farklılaşma var mıdır?
- Karate antrenörlerin liderlik tarzlarına göre antrenörlük kademesiyle ilgili farklılaşma var mıdır?
- Karate antrenörlerin liderlik tarzlarına göre öğrenim durumuyla ilgili farklılaşma var mıdır?

- Karate antrenörlerin liderlik tarzlarına göre faal olarak antrenörlük yapma durumuyla ilgili farklılaşma var mıdır?
- Karate antrenörlerin liderlik tarzlarına göre beden eğitimi ve spor yüksekokulunda (BESYO) öğrenim görmüş olmasına bağlı olarak farklılaşma var mıdır?
- Karate antrenörlerin liderlik tarzlarına göre babanın tutumuyla ilgili farklılaşma var mıdır?
- Karate antrenörlerin liderlik tarzlarına göre annenin tutumuyla ilgili farklılaşma var mıdır?
- Antrenörlerin liderlik tarzları ve problem çözme becerileriyle ilgisi incelendiğinde aralarında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.5 HİPOTEZLER

Araştırmanın hipotezleri;

- Karate antrenörlerinin, cinsiyete göre problem çözme envanteri ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır.
- Karate antrenörlerinin, yaş durumlarına göre problem çözme envanteri ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır.
- Karate antrenörlerinin, antrenörlük yapma yılına göre problem çözme envanteri ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır.
- Karate antrenörlerinin, antrenörlük kademe durumuna göre problem çözme envanteri ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır.
- Karate antrenörlerinin, eğitim durumlarına göre problem çözme envanteri ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır.
- Karate antrenörlerinin, faal olarak antrenörlük yapma durumuna göre problem çözme envanteri ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır.
- Karate antrenörlerinin, BESYO'da öğrenim görme durumuna göre problem çözme envanteri ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır.
- Karate antrenörlerinin, babanın tutumuna göre problem çözme envanteri ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır.

- Karate antrenörlerinin, annenin tutumuna göre problem çözme envanteri ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır.
- Karate antrenörlerinin, cinsiyete göre spor için liderlik ölçeği ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır.
- Karate antrenörlerinin, yaş durumlarına göre spor için liderlik ölçeği ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır.
- Karate antrenörlerinin, antrenörlük yapma yılına göre spor için liderlik ölçeği ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır.
- Karate antrenörlerinin, antrenörlük kademe durumuna göre spor için liderlik ölçeği ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır.
- Karate antrenörlerinin, eğitim durumlarına göre spor için liderlik ölçeği ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır.
- Karate antrenörlerinin, faal olarak antrenörlük yapma durumuna göre spor için liderlik ölçeği ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır.
- Karate antrenörlerinin, BESYO'da öğrenim görme durumuna göre spor için liderlik ölçeği ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır.
- Karate antrenörlerinin, babanın tutumuna göre spor için liderlik ölçeği ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır.
- Karate antrenörlerinin, annenin tutumuna göre spor için liderlik ölçeği ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır.
- Karate antrenörlerinin problem çözme beceri düzeyleri ve liderlik düzeyleri arasında pozitif yönde yüksek düzeyde ilişki vardır.

1.6 ARAŞTIRMANIN VARSAYIM VE SINIRLILIKLARI

Araştırmanın evrenini Türkiye'deki karate antrenörleri (N=987) oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile belirlenen 122 karate antrenörü oluşturmaktadır. Ayrıca, araştırma kapsamında uygulanan demografik bilgi anketi, problem çözüme envanteri ve spor için liderlik ölçeği, çalışmaya katılan karate antrenörleri tarafından samimiyetle cevap verdiği varsayılmıştır.

2.GENEL BİLGİLER

2.1 PROBLEM ÇÖZME BECERİSİ

2.1.1 Problem Tanımı

Problem hakkında günümüze kadar birçok tanım bulunmaktadır. John Dewey'e göre problem, inancı belirsizleştiren tüm şeyler olarak ifade etmektedir.

Problem kavramı, günlük yaşantımızda karşılaştığımız sorunlar ve zihinsel içeriğe sahip olan sıkıntılardır. (Heppner and Krauskopf 1987). Bir Antrenörler için, sporcuyu fiziksel ve zihinsel olarak zorlu bir maça hazırlamak, sporcunun sakatlanması ve sporcunun maç kaybetmesi problem oluşturmaktadır (Üstündağ ve Beşoluk 2012).

2.1.2 Problem Çözme Becerisi ve Problem Çözme

Tanım olarak baktığımızda problem çözme becerisi, bir hedefimiz olduğu zaman o hedefe ne şekilde ulaşacağımızı bulamadığımız zamanlarda nasıl davrandığımızdır. Bunun yanı sıra problemin çözülmesinde strateji geliştirmeyi, fikirler üretmeyi de kapsayan eğlenceli bir uğraştır (Düzakın 2004).

Tanım olarak Problem çözme; olan bir hedefe ulaşmak için karşı karşıya gelinen tüm engellerin aşılmasına yönelik psikolojik ve bilişsel boyutlara sahip bir çok çabayı içinde barındıran süreç olarak ifade edilmektedir (Oğuzkan 1989).

2.1.3 Problem Çözme Basamaklamaları

Stevens, problem çözmeye aşağıdaki aşamaların oluştuğunu ve oluşan bu aşamaların hepsinin problemin çözümünde kullanılacak yöntemin birer işlem parçası olduğunu belirtmiştir.

Stevens problem çözme sürecini aşağıdaki aşamalarla ifadelendirmektedir.

Güçlü (2003):

- Problemin fark edilip anlaşılması,
- İhtiyaç duyulan bilgilerin bir araya getirilmesi,
- Problemin temelinin incelenmesi,
- Problemin çözümünde işe yarayacak yollarının belirlenmesi,

- En uygun çözüm yolunun bulunması,
- Problemin çözülmesi

2.1.4 Problem Çözümünde Kullanılabilecek Akıl Yürütme Yolları

Zihinsel bir işlev olan problem çözmeye zihnin yaptığı değerlendirme, makyese ve muhakeme yeteneklerinin kazanılmış olması önemlidir. Zihin var olan kavramlar arasında ilişki kurarak elde ettiği incelemeler sonucunda, bilinmeyenden bilinene doğru işlediği sonuçlara akıl yürütme denmektedir (Kemertaş 2001, s. 159).

Zihnin kullandığı tümevarım ve tümenden gelim olmak üzere iki temel akıl yürütme yolu bulunmaktadır.

i) Tümevarım : Zihinsel bir işlev olan bu yöntem, bazı değerlendirmelere dayanarak genel çıkarımlar yapar. Tümevarım yöntemi kullanan eğitimcilerin aşağıdaki basamaklamalara dikkat etmesi son derece önemlidir (Kemertaş 2001, s. 163).

- Problemin basamaklandırılması ve durumunun anlaşılır olması gerekir
- Problem hakkında detaylı bilgiler bulunup, problemin çözümünün de etkili varsayımlar üretilmelidir
- Bulunan bilgiler araştırarak, problemi çözmeye fayda sağlayacak olanlar seçilmeli
- Problem neticelendirilmeli ve genel kanı belirlenmelidir. (Kemertaş 2001, s. 165).

ii) Tüm dengelim: Zihinsel bir işlev olan bu yöntemde yeni bir bilgi aranmaz. Hali hazırda olan bir bilginin, ifadeyi kanıtlaması amaçlanır. (Binbaşoğlu 1974, s. 121). Tümenden gelim yöntemi tümevarım yönteminin tam tersidir. Bu yöntem sayesinde tümevarım yöntemi sayesinde elde edilen sonuçlar kontrol edilir (Kemertaş 2001, s. 165).

- Problemin belirlenmesi: durumunun anlaşılır olması gerekir
- . Problem hakkında detaylı bilgiler bulunup, problemin çözümünün de etkili varsayımlar üretilmelidir
- Bulunan bilgiler araştırarak, problemi çözmeye fayda sağlayacak olanlar seçilmeli
- Problem neticelendirilmeli ve genel kanı belirlenmelidir.

Tümevarım yönteminde olduğu gibi tündengelim yönteminde de zihnimiz aynı basamakları kullanarak çözüme erişir. (Kemertaş 2001, s. 166).

2.2 LİDERLİK TARZLARI

2.2.1 Liderlik Kavramı

İnsan hayatının bir çok yerinde lider, liderlik ve yönetici kavramları ile karşılaşmaktayız. İnsan hayatında önemli bir yere sahip olan grup etkinlikleri ve verimlilikten bahsedildiği zamanlarda, insan gayretlerinin bir araya gelmesi ve birlikte çalışılması gerektiğinde lidere ihtiyaç duymaktadırlar (Özbey 2003).

Lider; bağlı olduğu topluluğun amaçlarını belirleyen ve bu amaçları gerçekleştirmek için topluluğa şekil veren kişidir (Dereli 1985).

Liderliğin var olması için, liderin resmi haklar ile donatılması da gerekli değildir. Resmi hakları olmasa bile topluluğu arkasından sürükleyen liderlerin olduğu; resmi yetkisi olsa bile bunu değerlendiremeyen, topluluğu sürükleyemeyen liderler de mevcuttur (Koçel 1999).

2.2.2 Liderlik ve Antrenörlük

Antrenörler sporda lider olarak geçmektedir. Antrenörler takım ve bireysel sporcuların liderliklerini yapmak zorundalardır. Bu durumda liderlik tarzlarına göre antrenörlere bakıldığında farklı branşlarda farklı liderlik tarzlarına sahip olduklarını görmek mümkündür. Bu durumda da antrenörlerin gösterdikleri davranışların açıklanması gerektiğini göstermektedir (Başer 1996, s. 9).

2.2.3 Liderlik Tarzları

Günümüz şartlarında liderlik tarzları bakımından birbirinden farklı liderlik tarzları oluşturulmuş ve zaman ilerledikçe yeni tarzların oluşumu durmayacaktır. Gerek kurumlar yönünden, gerekse liderliği araştırma yöntemleri ve uygulanması yönünden konuya eleştiriler hızla sürmektedir (Can 1997).

Zamanımızda liderlik davranışları bakımından farklı farklı liderlik tarzları ortaya çıkmıştır. Bu liderlik davranış tarzları arasında karizmatik lider, stratejik lider, vizyoner lider, otokratik lider, dönüşümcü lider, demokratik lider, durumsal lider ve liberal lider davranış tarzlarıdır. Bu liderlik tarzları antrenörlerin tutumlarının belirlenmesini ve anlaşılmasına yardımcı olmaktadır (Donuk 2006).

2.2.3.1 Otokratik liderlik tarzı

Otokratik liderlerin topluluğu kısa bir zamanda olsa bırakmasıyla birlikte topluluğun faaliyetleri gerilemektedir. Bu tarzdaki etki dikkate alındığında liderin topluluğu kısa süreliğine de olsa bırakması düşünülemez gibi gözükse de bazı durumlarda ustalıkla ise yarar. Otokratik davranışta yüksek derece ihtiyatla yaklaşılması ve yalnızca takımın yarıştığı ligde kalmasını sağlamak, şirketi ayakta tutmak gibi benzeri gereklilik durumlarında kullanılabilir (Köksal 2007).

2.2.3.2 Demokratik liderlik tarzı

Demokratik liderler izleyicilerine güven veriler, davranışlarıyla saygı görürler ve izleyicileri tarafından bağlılıkla takip edilirler. Katılımcı lider için insanlık adına çalışmak, yapılması gereken ve çok keyifli bir durumdur. Bu lidere göre, kişiler yönlendirildikleri takdirde potansiyellerini örgüt amaçları yönünde kullanacaklardır (Ertürk 2008)

2.2.3.3 Serbest bırakıcı liderlik tarzı

Bu tarzda görev alanlara bir amaç belirlenir ve kendi becerileri doğrultusunda amaca ulaşması konusunda serbest bırakılır. Serbest bırakıcı tarz davranışlarını gösteren liderler yönetimin yetkisine çok az ihtiyacı olan, topluluğu kendi başlarına bırakan ve her topluluğun bünyesinde bulunanlara verilen imkanlar kapsamında plan, program ve amaçlarını yapmalarına olanak sağlayan tarz (Eren 1998).

2.2.3.4 Libarel liderlik tarzı

Liberal liderler, üyelere tam serbesti tanıyarak, yetki kullanımlarını tamamen grup üyelerinin inisiyatifine bırakırlar. Bu tür lider hedef belirtmez, karar vermez ve iyi birer arkadaş olduğuna inanır. Grup dengesizdir, faaliyetlerden çok fazla sonuç alınamaz (Acuner ve İlhan 2003).

2.2.3.5 Vizyonel liderlik tarzı

Grubun hangi tarafa doğru gitmesi gerektiğini gösterir. Ancak nasıl hareket edeceğini göstermez, insanların riske girmelerini ve yenilik yapmaları hakkında serbest bırakır. Kişilere daima görevlerinin asıl hedefini hatırlatır ve olağan olarak yapılan görevlere ciddi manada anlam yükler. Görevliler ortak amaçların menfaatlerine uygun olduğunu hissederler (Yetim ve Şenel 2001).

2.2.3.6 Karizmatik liderlik tarzı

Bu tür liderin diğerlerinden ayrıldığı önemli noktalar, vizyoner perspektife sahip olması ve alışılmadık yollar sayesinde vizyona ulaşma yeteneğidir. Karizmatik liderler genellikle katılımcının olmadığı yönetim şekillerinde ve demokratik hayat tarzını barındıran mekanlarda meydana çıkar. Yasaların, kuralların ve demokrasinin hayat bulduğu ülkelerde pek bulunmaz. Belirsizlik, risk ve kaos ortamlarında görünmesi kaçınılmazdır (Aydar 2000).

2.2.3.7 Destekleyici liderlik tarzı

Destekleyici liderlikte kararlar grup halinde alınmasa da grupta bulunanların fikir ve önerileri dikkate alınarak karar verilir. Ödül ve katılım sistemini uygular. Yukarıdan aşağıya ve aşağıdan yukarıya olacak şekilde bilgi alışverişine açıktır (Kuru 2000).

2.2.3.8 Cezalandırıcı ve ödüllendirici olarak lider

Grubun içinde barındırdığı kişilerin grubun amaçlarına uyma seviyelerine ya da kesinleşmiş grup kurallarına bakılarak tutumlarının değerlendirilmesi, belirtilmiş sınırlar dahilinde de grup üyelerine ödül ve ceza verilmesini liderin üstlendiği yetkilere aittir (Freedman vd. 1987).

Lider cezalandırıcı ve ödüllendirici yöntem ile grubunu kontrol etme imkanı kazanır. Antrenör bu görevi üstlendiği zaman tüm sporcularına eşit bir yaklaşım sergilediğinden emin olmak zorundadır. Tersine bir durumda sporu ile olan arasındaki zincir kopar; grup içinde yanabilecek bir kaos ortamının zemini hazırlanmış olur. Bunun dışında sadece ceza ve ödülün uygulanması da yanlış olacaktır. Antrenörün tüm sporcuları üzerinde ki saygı ve sevgiye dayanan bir otorite kurması, ceza ve ödül dağıtımındaki davranışı ve adalet duygusu ile ilgilidir (Dinçer ve Fidan 1996).

2.3.4 Sporda Liderlik Yaklaşımları

Liderlik değişik bakış açılarıyla değerlendirilse de araştırmacıların ortak olarak buldukları kuramlar mevcuttur. Bunlar aşağıda ele alınacak olan ve liderliğin oluşumunu açıklayan bu yaklaşımlar birbirlerinden farklı da olsa, her birinin bütün olarak günümüzde bir grup içinde liderin ortaya çıkmasını kuramsal ve işlevsel olarak açıkladığını da kabul etmek gerekir (Erdoğan 1994, s.329).

2.3.4.1 Özellikler yaklaşımı

Liderin özellikleri yaklaşımı, "Geleneksel Yaklaşım" olarak da adlandırılır. Bu yaklaşım insanların sahip olduğu özel özelliklerden dolayı lider oldukları fikrine dayanır.(Baron and Jerald 2000, s.442). Bir insanın kişiliği, onu başkalarından ayıran ve eşi olmayan özelliklerinden meydana gelir. Kişilik özelliği ise, belli bir davranış örneğine yönelik ve nispeten sürekli olan bir eğilimdir. Bu verilerin ışığında, özellik teorilerini de, insanları ölçülmüş olan belli sayıdaki bu kişilik özelliklerine göre sınıflayan teoriler şeklinde tarif edebiliriz (İkizler 1994, s. 86)

2.3.4.2 Davranışsal liderlik kuramı

Liderlik konusu üzerindeki araştırmalar çoğaldıkça, "Özellikler Teorisi" nde ifade edilen özelliklerin etkili bir liderlik için yeterli olamayacağı anlaşılmış ve araştırmacılar, liderin kişisel özelliklerinden çok, "nasıl" davrandıkları ve "ne" yaptıkları ile ilgilenmeye başlamışlardır (Arıkan 1997, s.408).

Davranışsal yaklaşıma göre liderleri etkin ve başarılı kılan husus kişisel özellikleri değil, onun gösterdiği davranışlardır. Bu manada liderin astları ile iletişim biçimi, yetki konusundaki tavrı, planlama ve denetim yaklaşımı, amaçları belirleme vb. davranışları liderin etkinliğini belirleyen davranışlar olarak kabul edilmiştir (Eren 2003, s.64).

2.3.4.3 Durumsallık yaklaşımları

Bu yaklaşıma göre liderlik; izleyiciler, amaçlar, liderin kişisel özellikleri ve ortamın bir bütün halinde algılanmasıyla ortaya çıkar (Tahiroğlu,2004, s.80).

Lider işin durumuna göre çeşitli davranış biçimleri göstererek, grup üyelerini güdülemeye ve işinde başarılı olmaya çalışır. Burada amaç, evrensel bir liderlik modeli geliştirmek değildir. Çeşitli durumlarda etkili olan ortamsal değişkenleri tespit etmeye ve bunların liderin davranışlarına olan etkilerini saptamaya çalışır. Liderin kişilik yapısı, yapılan işin liderden ve onunla birlikte çalışanlardan beklediği başarı oranı, lideri bulunan grubun, içinde bulunduğu organizasyon ve fiziksel çevre gibi etkenler liderlik üzerinde etkilidirler (Özkalp 1982, s. 212).

Durumsallık yaklaşımlarına göre; en uygun liderlik davranışı duruma göre değişecektir. Yaklaşımın bu tezine karşın, hangi koşullarda hangi tür liderlik davranışının uygun olabileceğini gösteren çalışmaların sayısı fazla değildir. Bu konuda en iyi bilinen çalışma, Fred Fiedler'in durumsal lider etkililiği yaklaşımıdır (Koçel 1993).

3.MATERYAL VE YÖNTEM

3.1. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Yapılan araştırmada, nicel araştırma yöntemlerinden bağıntısal ve nedensel karşılaştırma yöntemi kullanılmıştır. Nedensel karşılaştırma yönteminde belirli bir değişken açısından farklılaşan grupları birbiriyle karşılaştırmak amaçlanır. Bağıntısal yöntem ise, iki ya da daha fazla değişken arasında ilişki olup olmadığını incelemek amacıyla kullanılır.

3.2. ARAŞTIRMANIN EVREN VE ÖRNEKLEMİ

Araştırmanın evrenini Türkiye'deki karate antrenörleri (N=987) oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile belirlenen 122 karate antrenörü oluşturmaktadır.

3.3 VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

3.3.1 Demografik Bilgi Anketi

Araştırmaya katılan Karate antrenörlerinin demografik yapılarını amacı ile demografik bilgi formunda (Ek A.1) antrenörlerin cinsiyet, antrenörlük deneyim yılı, antrenörlerin kademesi, eğitim durumu, faal antrenörlük yapma durumu, yaş, annenin ve babanın tutumuna yönelik sorulardan oluşmaktadır.

3.3.2 Problem Çözme Envanteri

Problem Çözme Envanteri (Ek A.2) Petersen ve Heppner (1982) aracılığıyla kişinin kendinin problem çözme yeterliliği noktasında kendini nasıl belirlediğini ölçmek amacı ile geliştirilmiştir. Türkçe'ye uyarlayan Dora (2003), orijinal forma uygun olarak Türkçeleştirmiştir. Problem Çözme Envanteri, 35 maddeden oluşmaktadır ve 1 ve 6 arası puanlandırılan Likert tipi ölçektir. Bu ölçekte, (1) Her zaman, (2) Çoğunlukla, (3) Sık sık, (4) Arada sırada, (5) Ender olarak, (6) Hiçbir zaman tarzında cevaplar içermektedir. Katılımcıların verdiği cevaplar 1-6 arası puanlar verilerek hesaplanmaktadır. Puanlama kısmına geldiğinde 9,22 ve 29. maddeler puanlamaya dahil edilmez ve puanlama hesaplanırken 32 maddeye bakılarak hesaplanmaktadır. Puanlama sırasında 1, 2, 3, 4, 11, 13, 14, 15, 17, 21, 25, 26, 30 ve 34. Maddeler ters olacak şekilde çevrilir ve puanlamaya

böyle olacak şekilde dahil edilir. Orijinal envanterden en az puan 32, en yüksek puan 192 dir.

3.3.3 Spor İçin Liderlik Ölçeği

Araştırmada kullanılan Spor için Liderlik Ölçeği Chelladurai ve Saleh (1980) aracılığıyla antrenörün kendi liderlik davranışını algılamasını ölçmek amacı ile geliştirilmiştir. Türkçe'ye uyarlama çalışmaları ülkemizde bazı araştırmacılar tarafından gerçekleştirilmiştir (Güngörmüş, Gürbüz ve Yenel, 2008; Toros ve Tiryaki, 2006). Bu ölçekte (1) Her zaman, (2) Sıklıkla, (3) Ara sıra, (4) Nadiren, (5) Hiçbir Zaman tarzında cevaplar içermektedir. Verilen cevaplar 1-5 arası puanlanan 5'li Likert tipi bir ölçektir. 40 maddeden oluşan ölçeğin liderlik davranışlarını belirleyen 5 alt ölçeği bulunmaktadır.

i. Eğitici-öğretici davranış-EÖ (Training and instruction behavior): 13 maddeden (1, 5, 8, 11, 14, 17, 20, 23, 26, 29, 32, 35, 38) oluşan bu kısım sporcuların performans düzeyini geliştirmek için antrenörün elzem işlevleri ile ilgilidir.

ii. Demokratik davranış -DD (Democratic behaviour): 9 maddeden (2, 9, 15, 18, 21, 24, 30, 33, 39) oluşan bu kısım sporcuların karar alma süreçlerinde, antrenörün ne oranda imkan tanıdığı ile ilgilidir.

iii. Otokratik davranış-OD (Autocratic behaviour): 5 maddeden (6, 12, 27, 34, 40) oluşan bu kısım antrenörün sporcu üzerinde ki otoriterliğini ve kendisine olan yakınlığını ölçmek ile ilgilidir.

iv. Sosyal destekleyici Davranış- SD (Social support behavior): 8 maddeden (3, 7, 13, 19, 22, 25, 31, 36) oluşan bu kısım antrenörün sporcunun ihtiyaçlarını hangi oranda giderdiğini ölçmek ile ilgilidir.

v. Ödüllendirme davranışı—ÖD (Positive feedback behavior): 5 maddeden (4, 10, 16, 28, 37) oluşan bu kısım antrenörün sporcuların antrenman düzeylerini nasıl kıymetlendirdiğine ilişkin sorulardan oluşmaktadır.

3.4 VERİLERİN ANALİZİ

Araştırmada elde edilen verilerin analizi SPSS (Statistical Packet for Social Sciences) programı tarafından yapılmıştır. Betimsel istatistikler yüzde (%),aritmetik ortalama (\bar{X}), standart sapma (Ss) ve frekans (f) analizleri kullanılarak belirlenmiştir.

Bağımsız değişkenler kısmında liderlik tarzları ve problem çözme becerilerinin belirlenmesinde tek yönlü varyans analizi, t-testi ve posthoc test (Tukey HSD) kullanılmıştır. Problem çözme becerileri ve liderlik davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesinde ise Pearson Çarpımlar Moment Korelasyon tekniğinden faydalanılarak hesaplanmıştır.

4.BULGULAR

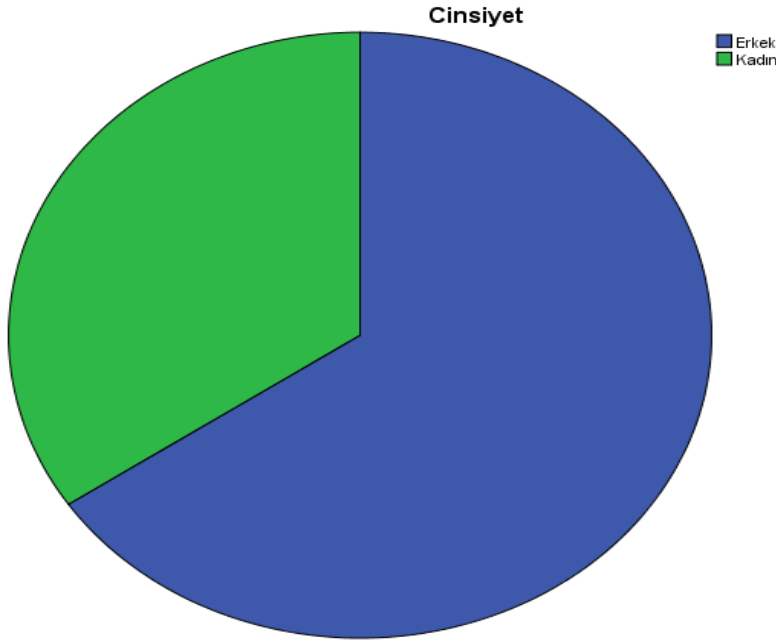
4.1 DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERE İLİŞKİN BULGULAR

Katılımcıların demografik yapılarını incelemek üzere yaş, cinsiyet, meslekte ki yılı eğitim durumu, antrenörlük kademesi, faal antrenörlük durumu , annenin ve babanın tutumu soruları yöneltilmiştir. İlk olarak cinsiyet özellikleriyle ilişkili dağılım Tablo 4.1’de verilmiştir.

Tablo 4.1. Karate Antrenörlerinin Cinsiyete Göre Dağılımı

	Kişi sayısı (n)	Yüzde (%)	Geçerli yüzde	Kümülatif yüzde
Erkek	80	65,6	65,6	65,6
Kadın	42	34,4	34,4	100,0
Toplam	122	100,0	100,0	

Tablodan da görüldüğü üzere, katılımcıların yüzde 65.6’sı erkek ve yüzde 34,4’ü kadındır. Bu dağılım Şekil 4.1’de gösterilmiştir.

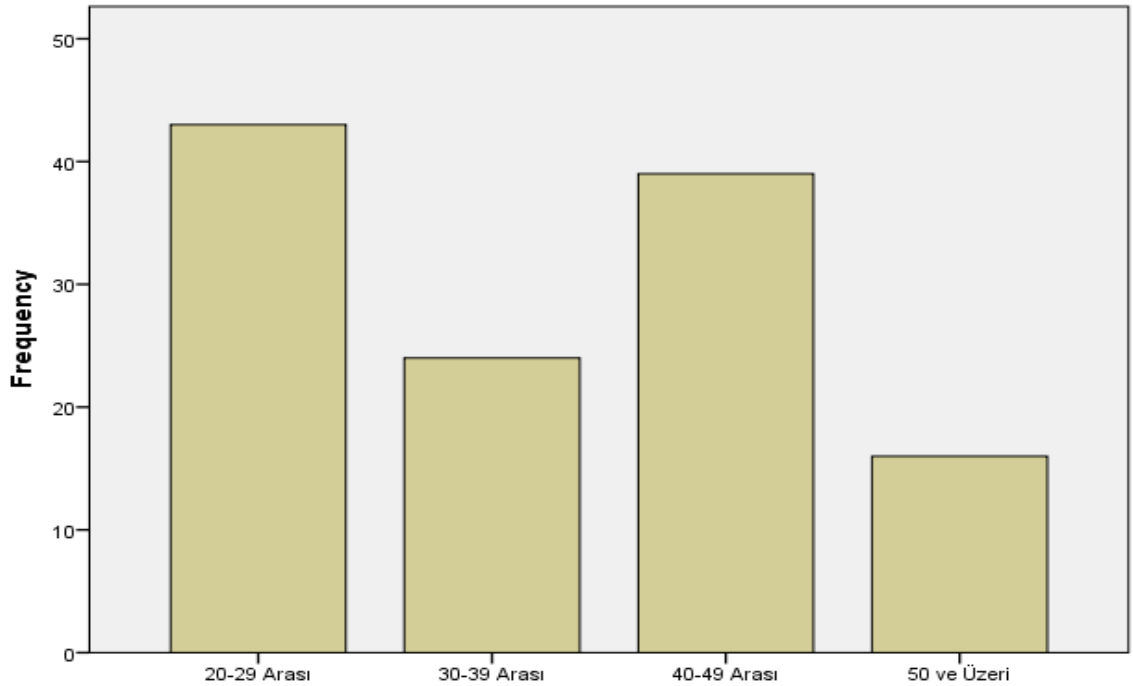
Şekil 4.1. Cinsiyet Dağılımı

Şekil 4.1de gösterildiği gibi çoğunlu erkek katılımcıların oluşturduğu görülmektedir. Katılımcıların yaşlarıyla ilgili dağılımları Tablo 4.2’de verilmiştir.

Tablo 4.2. Karate Antrenörlerinin Yaşa Göre Dağılımı

Yaş	Kişi sayısı (n)	Yüzde (%)	Geçerli yüzde	Kümülatif yüzde
20-29 arası	43	35,2	35,2	35,2
30-39 arası	24	19,7	19,7	54,9
40-49 arası	39	32,0	32,0	86,9
50 ve üzeri	16	13,1	13,1	100,0
Toplam	122	100,0	100,0	

Araştırmaya katılan antrenörlerin yüzde 35,2’si 20-29 yaş arası, yüzde 19,7’si 30-39 yaş arası, yüzde 32’si 40-49 yaş arası ve yüzde 13,1’i 50 ve üzeri yaşa sahiptir. Bu dağılım Şekil 4.2’de gösterilmiştir.

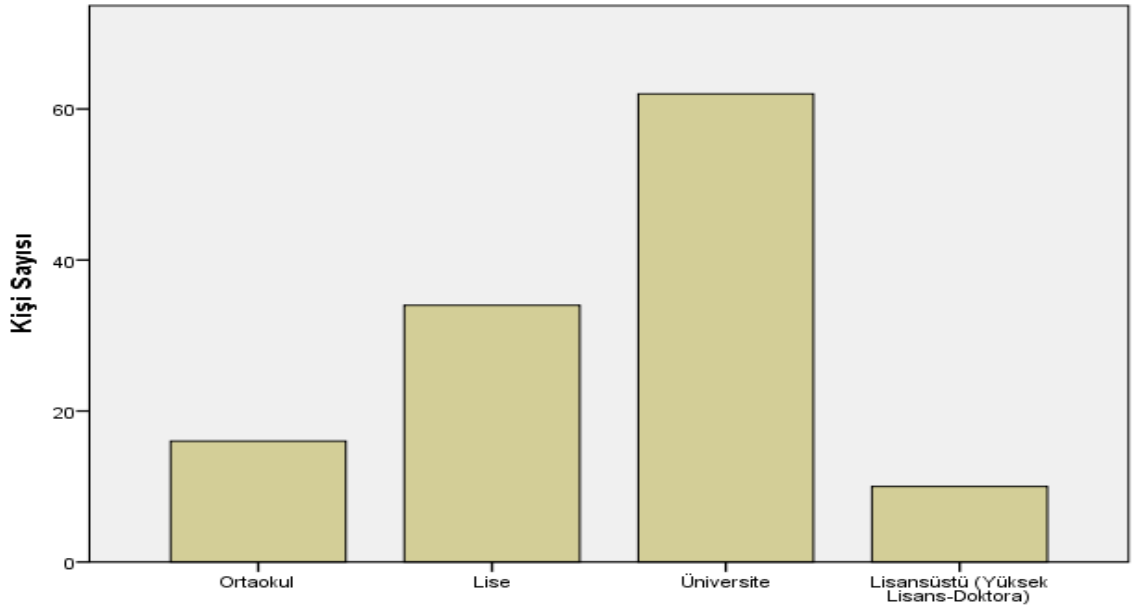
Şekil 4.2. Yaş Dağılımı

Genel olarak 20-29 arası katılımcıların hakim olduğu görülmektedir. Katılımcıların eğitim durumlarıyla ilgili dağılımları Tablo 4.3’te verilmiştir.

Tablo 4.3. Karate Antrenörlerinin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı

Eğitim Durumu	Kişi sayısı (n)	Yüzde (%)	Geçerli yüzde	Kümülatif yüzde
Ortaokul	16	13,1	13,1	13,1
Lise	34	27,9	27,9	41,0
Üniversite	62	50,8	50,8	91,8
Lisansüstü (Yüksek Lisans- Doktora)	10	8,2	8,2	100,0
Toplam	122	100,0	100,0	

Araştırmaya katılanların yüzde 13.1'i Ortaokul, yüzde 27.9'u Lise, yüzde 50,8'i Üniversite ve yüzde 8.2'si lisansüstü eğitime sahiptir. Bu dağılım Şekil 4.3'te de gösterilmiştir.

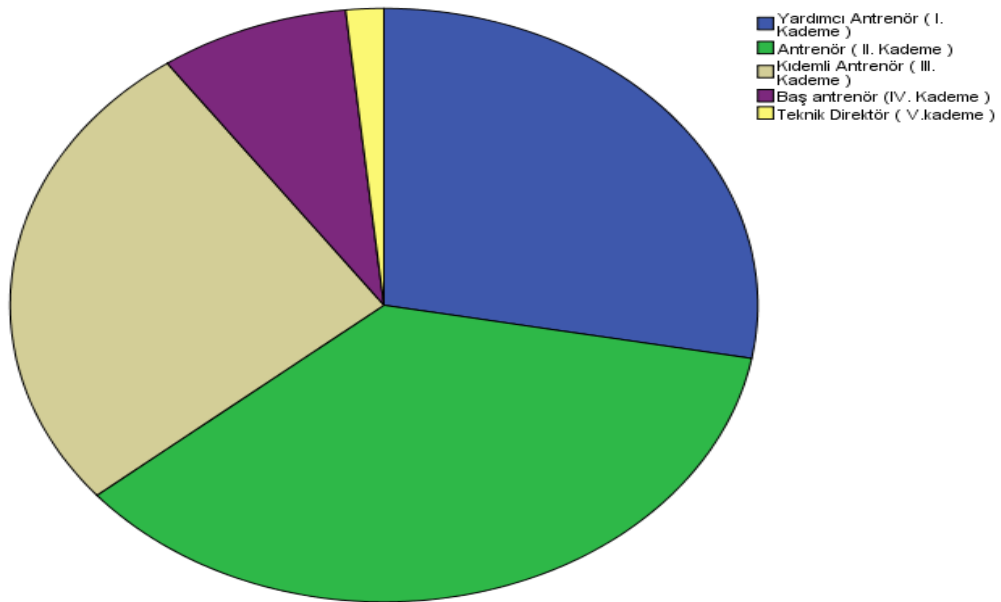
Şekil 4.3. Eğitim Durumu

Antrenörlerin büyük bir kısmı Üniversite mezunudur. Lisansüstü eğitime sahip olanların sayısı ise çok azdır. Araştırmaya katılanların antrenörlük kademe durumlarına göre dağılımları Tablo 4.4'te verilmiştir.

Tablo 4.4. Karate Antrenörlerinin Antrenörlük Kademe Durumlarına Göre Dağılımı

Antrenörlük Kademe	Kişi sayısı (n)	Yüzde (%)	Geçerli yüzde	Kümülatif yüzde
(I. Kademe) Yardımcı Antrenör	34	27,9	27,9	27,9
(II. Kademe) Antrenör	44	36,1	36,1	63,9
(III. Kademe Kıdemli Antrenör)	32	26,2	26,2	90,2
(IV. Kademe) Baş antrenör	10	8,2	8,2	98,4
(V.kademe) Teknik Direktör	2	1,6	1,6	100,0
Toplam	122	100,0	100,0	

Araştırma örnekleminin yüzde 27,9 'u I. Kademe (Yardımcı Antrenör), yüzde 36,1'i II. Kademe (Antrenör), yüzde 26,2'si Kıdemli Antrenör (III. Kademe) , yüzde 8,2'si IV. Kademe (Baş antrenör) ve yüzde 1,6'sı V.kademe (Teknik Direktör) dir. Bu dağılım Şekil 4.4'te de gösterilmiştir.

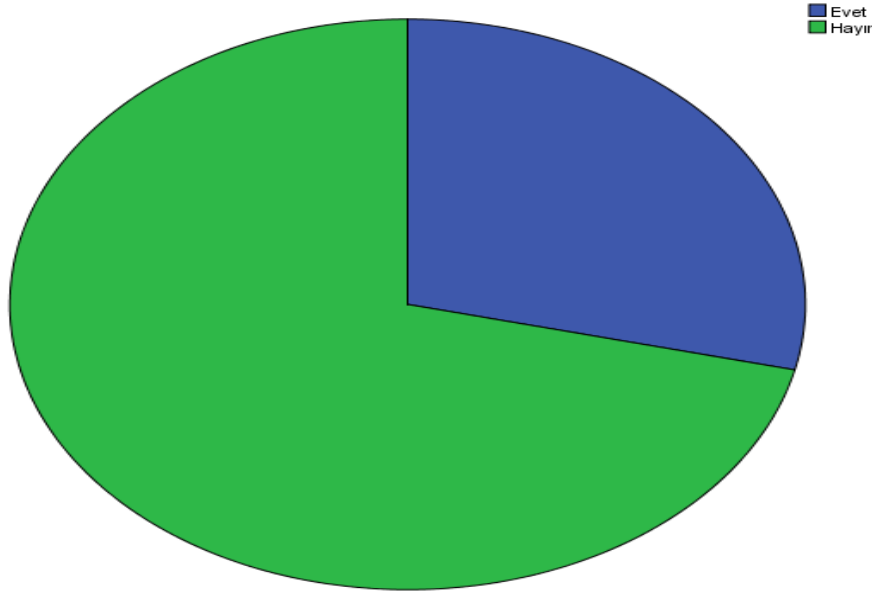
Şekil 4.4. Antrenörlük Kademe Durumu

Araştırmada yer alan antrenörlerin büyük bir kısmı II. Kademe Antrenör olup, çok az bir kısmı ise V. Kademe Teknik Direktör dür. Besyo'da öğrenim görme durumlarına göre dağılımları Tablo 4.5'te gösterilmiştir.

Tablo 4.4. Karate Antrenörlerinin Besyo'da Eğitim Alma Durumlarına Göre Dağılımı

Besyo'da Eğitim Alma Durumu	Kişi sayısı (n)	Yüzde (%)	Geçerli yüzde	Kümülatif yüzde
Evet	35	28,7	28,7	28,7
Hayır	87	71,3	71,3	100,0
Toplam	122	100,0	100,0	

Araştırmaya katılan antrenörlerin yüzde 28.7'si Besyo'da öğrenim görmüş, yüzde 71,3'ü Besyo'da öğrenim görmemiştir. Bu dağılım Şekil 4.5'te gösterilmiştir.

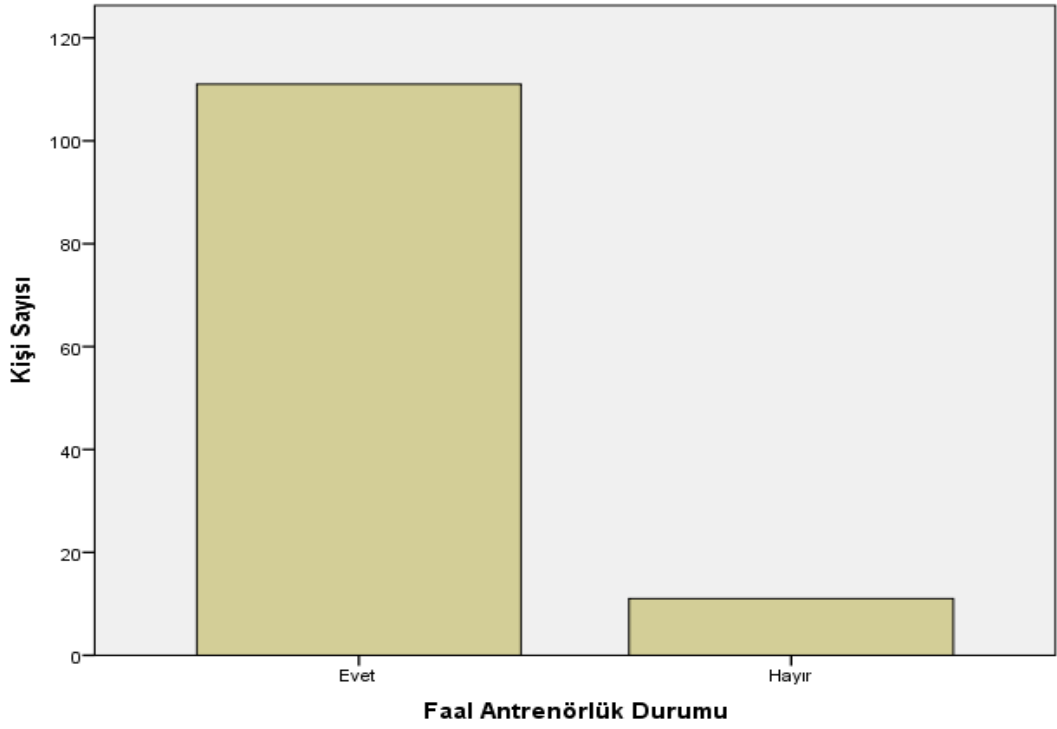
Şekil 4.5. Besyo'da Öğrenim Görme Durumlarına Göre Dağılımları

Şekil 4.5'te de görüleceği gibi, Katılımcıların büyük bir kısmı BESYO'da öğrenim görmemiştir. Katılımcıların faal olarak antrenörlük yapma durumlarına göre dağılımları Tablo 4.6'da verilmiştir.

Tablo 4.5. Karate Antrenörlerinin Aktif Antrenörlük durumlarına Göre Dağılımı

Aktif Antrenörlük Durumu	Kişi sayısı (n)	Yüzde (%)	Geçerli yüzde	Kümülatif yüzde
Evet	111	91,0	91,0	91,0
Hayır	11	9,0	9,0	100,0
Toplam	122	100,0	100,0	

Katılımcıların yüzde 91.0'i faal olarak antrenörlük yaparken, yüzde 9.0'u ise faal olarak antrenörlük yapmadıklarını ifade etmişlerdir. Bu dağılım Şekil 4.6'da da gösterilmiştir.

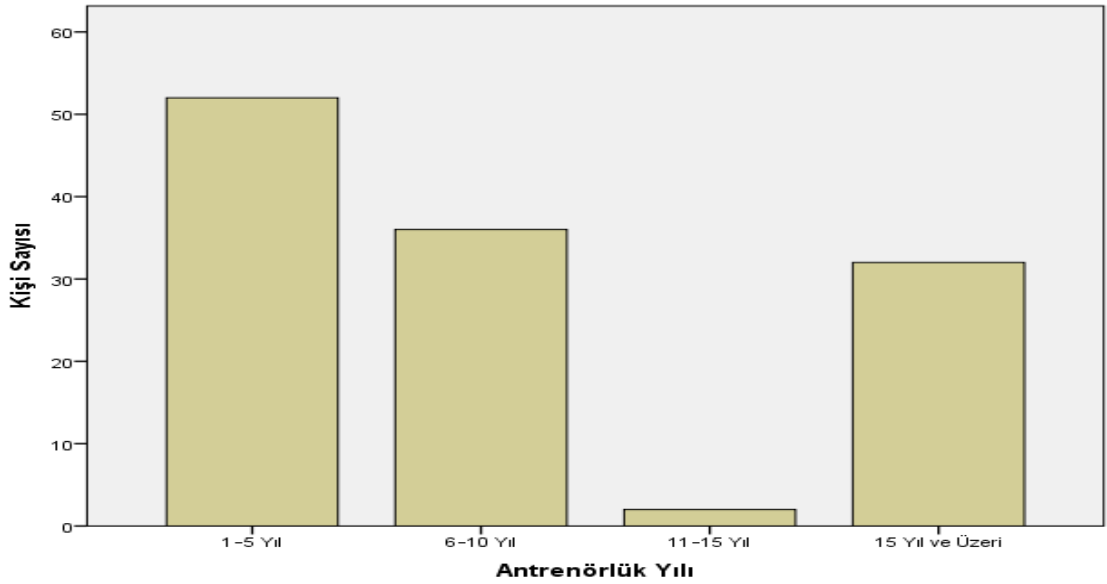
Şekil 4.6. Aktif Antrenörlük Durumu

Aktif olarak antrenörlük yapanların oranı faal olarak antrenörlük yapmayanların sayısına göre çok fazla çıkmıştır. Katılımcıların antrenörlük deneyim yıllarına göre dağılımları Tablo 4.7'de verilmiştir.

Tablo 4.6. Antrenörlük Deneyim Yılına Göre Dağılımı

Deneyim Yılı	Kişi sayısı (n)	Yüzde (%)	Geçerli yüzde	Kümülatif yüzde
1-5 yıl	52	42,6	42,6	42,6
6-10 yıl	36	29,5	29,5	72,1
11-15 yıl	2	1,6	27,8	73,8
15 Yıl ve Üzeri	32	26,2	26,2	100,0
Toplam	122	100,0	100,0	

Tablo 4.7'ye göre araştırmaya katılan antrenörlerin yüzde 42.6'sı 1-5 yıl arası, yüzde 29.5'i 5-10 yıl arası, yüzde 1,6'sı ise 10-15 yıl arası ve yüzde 26,2'si 15 yıl ve üzeri antrenörlük deneyime sahiptir. Bu dağılım Şekil 4.7'de verilmiştir.

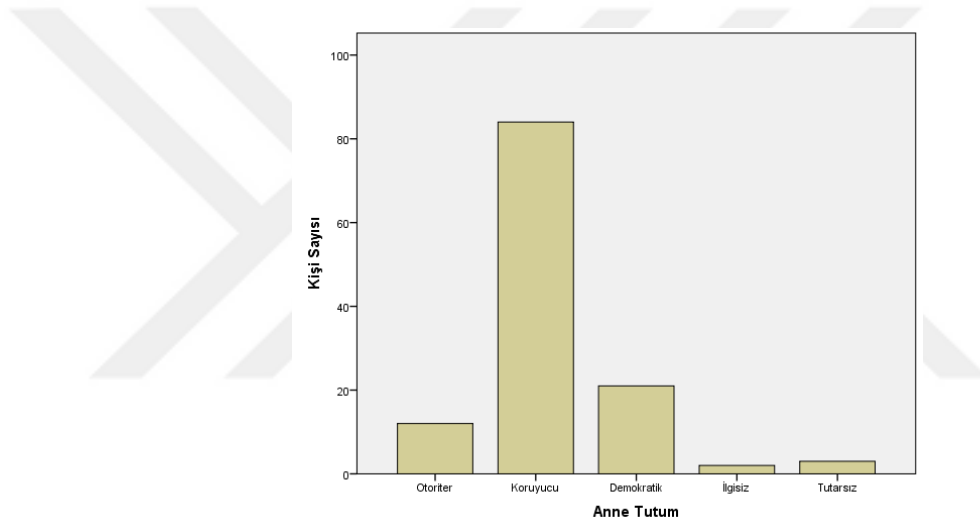
Şekil 4.7. Antrenörlük Deneyim Yılı

Şekil 4.7'de de görüleceği gibi, en fazla 5-10 yıl arası deneyime sahip olan antrenörler araştırmaya katılmıştır. En az oranda ise 11-15 yıl arası antrenörlük deneyimine sahip olan katılımcılar dikkat çekmiştir. Katılımcıların anne tutumlarına göre dağılımları Tablo 4.8'de verilmiştir.

Tablo 4.8. Karate Antrenörlerinin Anne Tutumuyla İlgili Dağılım

Anne Tutum	Kişi sayısı (n)	Yüzde (%)	Geçerli yüzde	Kümülatif yüzde
Otoriter	12	9,8	9,8	9,8
Koruyucu	84	68,9	68,9	78,7
Demokratik	21	17,2	17,2	95,9
İlgisiz	2	1,6	1,6	97,5
Tutarsız	3	2,5	2,5	100,0
Toplam	122	100,0	100,0	

Tablo 4.8'e bakıldığında araştırmada yer alan antrenörlerin anne tutumları yüzde 9,8'i otoriter, yüzde 68,9'u Koruyucu, yüzde 17,2 Demokratik, yüzde 1,6 İlgisiz ve yüzde 2,5 tutarsız çıkmıştır.. Bu dağılım Şekil 4.8'de verilmiştir.

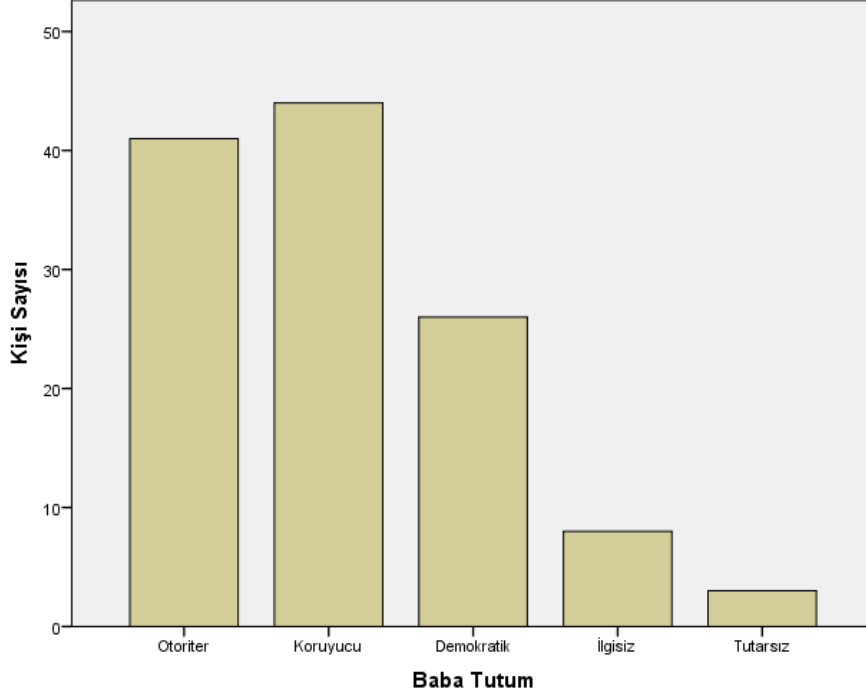
Şekil 4.8. Anne Tutumu

Şekil 4.8'de de görüleceği gibi, genel olarak koruyucu anne tutumu ön plana çıkmıştır. İlgisiz ve tutarsız anne tutumları ise oldukça azdır. Katılımcıların baba tutumlarına göre dağılımları Tablo 4.9'de verilmiştir.

Tablo 4.9. Karate Antrenörlerinin Baba Tutumuna Göre Dağılımı

Baba Tutum	Kişi sayısı (n)	Yüzde (%)	Geçerli yüzde	Kümülatif yüzde
Otoriter	41	33,6	33,6	33,6
Koruyucu	44	36,1	36,1	69,7
Demokratik	26	21,3	21,3	91,0
İlgisiz	8	6,6	6,6	97,5
Tutarsız	3	2,5	2,5	100,0
Toplam	122	100,0	100,0	

Tablo 4.9'a göre araştırmaya katılan antrenörlerin babalarının tutumları yüzde 33,6'ı otoriter, yüzde 36,1'i Koruyucu, yüzde 21,3 Demokratik, yüzde 6,6 İlgisiz ve yüzde 2,5 tutarsız çıkmıştır. Bu dağılım Şekil 4.9'de verilmiştir.

Şekil 4.9. Baba Tutumu

Şekil 4.9'da anlaşıldığı gibi Koruyucu ve Otoriter tutum diğer tutumlara göre daha fazla oranda çıkmıştır.

4.2 ÖLÇEK ORTALAMARI HAKKINDA BULGULAR

Araştırmada sorulara verilen cevapların standart sapma ve ortalama değerleri hesaplanmıştır. İlk olarak Problem Çözme Envanteri (PÇE) maderine verilen yanıtların standart sapma ve ortalama değerleri Tablo 4.2' de verilmiştir.

Tablo 4.10. Karate Antrenörlerinin Problem Çözme Envanteri Maddelerine Verilen Yanıtların Standart Sapma ve Ortalama Sonuçları

	Ortalama	Std. Sapma
P1	5,0410	1,62317
P2	4,9426	1,60216
P3	4,8115	1,58157
P4	5,0164	1,54269
P5	1,3361	,61133

P6	1,4426	,61723
P7	1,2459	,48637
P8	1,8197	1,06030
P9	4,4262	1,79953
P10	1,5492	,76171
P11	4,1557	1,47721
P12	1,5984	,77843
P13	2,5000	1,31897
P14	4,5902	1,60451
P15	4,6148	1,48517
P16	1,7705	,79030
P17	2,8115	1,38069
P18	1,7131	1,03236
P19	1,4426	,77192
P20	1,6639	,78846
P21	4,1967	1,58838
P22	2,1311	1,25935
P23	1,4508	,91906
P24	1,3607	,79321
P25	4,1557	1,46033
P26	4,4016	1,50294
P27	1,5574	,83368
P28	2,0000	,88140
P29	4,2951	1,63984
P30	4,8525	1,32161
P31	1,5000	,82572
P32	4,6393	1,62656
P33	1,7869	,80525
P34	5,2787	1,06997
P35	1,3115	,77227

Tablo 4.10’ da gözüktüğü gibi, maddelerin ortalama değeri 1,24 ile 5,04 arasındadır. Spor İçin Liderlik Ölçeğine verilen cevapların ortalaması ve standart sapması Tablo 4.11’ de verilmiştir.

Tablo 4.11. Karate Antrenörlerinin Spor İçin Liderlik Ölçeğine Verilen Yanıtların Standart Sapma ve Ortalama Sonuçları

	Ortalama	Std. Sapma
L1	1,1639	,37174
L2	2,2049	1,19184

L3	1,5000	,69532
L4	2,2869	1,18865
L5	1,2377	,49881
L6	2,7951	1,23942
L7	1,4918	,92035
L8	1,1148	,32004
L9	2,0164	1,10583
L10	1,1967	,43862
L11	1,3607	,54645
L12	3,4508	1,33672
L13	1,2869	,55267
L14	1,4344	,61641
L15	2,3197	1,07770
L16	1,5738	,72634
L17	1,2295	,42225
L18	1,5000	,61992
L19	1,6885	,90984
L20	1,2541	,50716
L21	1,5164	,68313
L22	2,2705	1,04476
L23	1,3115	,53136
L24	2,1967	1,16873
L25	1,4508	,91002
L26	1,3443	,54197
L27	2,0738	1,44410
L28	1,2295	,45973
L29	1,6639	,84902
L30	2,7459	1,39989
L31	2,6803	1,54420
L32	1,5902	,66499
L33	1,5656	,68015
L34	2,3689	1,20056
L35	1,6311	,74079
L36	3,7049	1,07326
L37	1,3361	,61133
L38	1,2295	,55725
L39	1,7705	1,01872
L40	3,6148	1,52363

Tablo 4.12' de gözüktüğü gibi, maddelerin ortalama değeri 1,11 ile 3,70 arasındadır.

4.3 PROBLEM ÇÖZME ENVANTERİNE İLİŞKİN

Araştırmaya katılan karate antrenörlerinin problem çözme envanterine verdiği cevapların ortalama değeri 67.81 ± 14.43 olarak hesaplanmıştır. Problem çözme becerilerinin ortalaması cinsiyete göre bakıldığında, Tablo 4.13 'de görüldüğü gibi kadın katılımcılar için 74.21 ± 12.90 , erkek katılımcılar için ise 64.46 ± 14.13 dir.

Tablo 4.13. Karate Antrenörlerinin Cinsiyetlerinin Problem Çözme Becerileriyle Arasındaki İlişkinin Sonuçları

Cinsiyet	N	ORTALAMA	Std. Sapma	SD	T	P
Erkek	80	64,4625	14,13313	120	-3,72	
Kadın	42	74,2143	12,90592	90,30	-3,83	0,273

Tablo 4.13'de görüldüğü gibi karate antrenörlerinin kadın ve erkek olmalarına açısından problem çözme becerilerinde farklılık olup olmadığına bakıldığında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p > 0.05$).

Araştırmada yer alan karate antrenörlerinin antrenörlük kademelerine göre incelendiğinde sonuçlar Tablo 4.14'de verilmiştir. Karate antrenörlük kademesine göre problem çözme becerileri incelendiğinde aralarında çıkan farkın karşılaştırması Tablo 4.15'de verilmiştir.

Tablo 4.14. Karate Antrenörlerinin Problem Çözme Becerilerine İle Antrenörlük Kademesine İlişkin Ait Ortalamaları

Antrenörlük Kademesi	Ortalama	Standart Sapma
(I. Kademe) Yardımcı Antrenör	70,5588	18,19789
(II. Kademe) Antrenör	68,4545	14,63264
(III. Kademe Kıdemli Antrenör)	67,4063	8,77261
(IV. Kademe) Baş antrenör	60,4000	11,61608
(V.kademe) Teknik Direktör	51,0000	9,89949

Tablo 4.14'de bakıldığında antrenörlük kademesine sahip olan antrenörlerin değişimine göre problem çözme becerileri açısından oluşan ortalama değerler incelendiğinde, en yüksek ortalama değer 70.55 ± 18.19 ile yardımcı antrenörlere ait olduğu gözükmektedir. En düşük ortalama değer ise 51.00 ± 9.89 ile beşinci kademe antrenörlere aittir.

Tablo 4.15. Karate Antrenörlerinin Problem Çözme Becerilerine İle Antrenörlük Kademesine İlişkin ANOVA sonuçları

Antrenörlük Kademesi	Varyansın Kaynağı	KT	SS	KO	F	p
(I. Kademe) Yardımcı Antrenör						
(II. Kademe) Antrenör	Gruplar Arası	1394,623	4	348,656		
(III. Kademe Kıdemli Antrenör)					1,712	,152
(IV. Kademe) Baş antrenör						
(V.kademe) Teknik Direktör	Grup İçi	23833,410	117	203,704		

Tablo 4.15’de görüldüğü gibi Karate antrenörlerinin antrenörlük belgesine göre problem çözme becerilerinde farklılık olup olmadığına bakıldığında anlamlı bir değişiklik gözükmemektedir ($p>0.05$). Bu sonuç, farklı kademelere sahip olan karate antrenörlerinin problem çözümede aynı tutumu sergilediğini gözler önüne sermektedir.

Araştırmaya katılan karate antrenörlerin yaşlarına ilişkin hesaplama sonuçları Tablo 4.16’da verilmiştir. Katılımcıların yaşlarına göre problem çözme becerilerinin karşılaştırıldığında çıkan analiz sonuçları Tablo 4.17’de verilmiştir.

Tablo 4.16. Karate Antrenörlerinin Yaşları İle İlişkili Problem Çözme Becerilerine Ait Ortalamalar

Yaş	Ortalama	Standart Sapma
20-29 Yaş	73,2000	17,05419
30-39 Yaş	66,2609	11,61980
40-49 Yaş	63,5000	10,37604
50 ve Üzeri Yaş	65,1875	14,82889

Tablo 4.16’da sunulduğu gibi katılımcıların yaşıyla ilişkili problem çözme becerilerine ait ortalama değerler incelendiğinde, en yüksek değerin 73.20 ± 17.05 ile 20-29 Yaşındaki katılımcılara ait olduğu sunulmuştur. En düşük ortalamaya sahip grup ise 63.18 ± 14.82 değer ile 50 ve üzeri yaşında ki antrenörlerdedir.

Tablo 4.17. Karate Antrenörlerinin Yaşlarının Problem Çözme Becerilerine İlişkin ANOVA Sonuçları

Yaş	Varyansın Kaynağı	KT	SS	KO	F	p
20-29 Yaş	Gruplar Arası	2178,461	3	726,154	3,717	,013
30-39 Yaş						
40-49 Yaş	Grup İçi	23049,572	118	195,335		
50 ve Üzeri Yaş						

Tablo 4.17’de görüldüğü gibi Karate antrenörlerinin yaşlarına göre problem çözme becerilerinde değişiklik olup olmadığına bakıldığında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p < 0.05$). 20-29 yaş arası ortalaması (73.20 ± 17.05) 40-49 yaş arası ortalamasından ($63,50 \pm 10,37$) daha fazladır. Farklılığı hangi yaşlar arasında ilişkili olduğunu belirlemek için yapılan HSD testi sonucuna göre 20-29 yaş aralığı ile 40-49 yaş aralığı olma durumları arasında farklılık tespit edilmiştir.

Araştırmada yer alan karate antrenörlerin antrenörlük deneyimine ilişkin istatistik hesaplama sonuçları Tablo 4.18’de verilmiştir. Antrenörlük deneyimine göre problem çözme becerilerinin arasındaki açıklığın karşılatırılmasına yönelik hesaplama sonuçları Tablo 4.19’da gösterilmiştir.

Tablo 4.18. Karate Antrenörlerinin Antrenörlük Deneyimlerine İlişkin Problem Çözme Becerilerine Ait Ortalama Değerler

Antrenörlük Deneyimi	Ortalama	Standart Sapma
1-5 Yıl	69,2692	15,93875
6-10 Yıl	68,9444	14,72208
11-15 Yıl	66,0000	9,89949
15 Yıl ve Üzeri	64,3125	11,40582

Tablo 4.18’de sunulduğu antrenörlük deneyimine göre problem çözme becerilerine ait ortalama değerleri incelendiğinde, en yüksek ortalama $69,26 \pm 15,93$ değer ile 1-5 yıl arası antrenörlere aittir.

Tablo 4.19. Karate Antrenörlerinin Antrenörlük Deneyimlerine İlişkin Problem Çözme Becerileri Arasındaki ANOVA Sonuçlar

Antrenörlük Deneyimi	Varyansın Kaynağı	KT	SS	KO	F	p
1-5 Yıl	Gruplar Arası	555,038	3	185,013	,885	,451
6-10 Yıl						
11-15 Yıl	Grup İçi	24672,995	118	209,093		
15 Yıl ve Üzeri						

Tablo 4.19'da sunulduğu gibi Karate antrenörlerinin antrenörlük yapmış olma deneyimine ilişkin problem çözme becerilerinde değişiklik olup olmadığı incelendiğinde anlamlı bir değişiklik bulunmamıştır ($p>0.05$).

Araştırmada yer alan katılımcıların öğrenim durumuna ilişkin istatistik hesaplama sonuçları Tablo 4.20'de sunulmuştur. Öğrenim durumuna ilişkin değişikliğin problem çözme becerilerine göre incelenmesine ilişkin hesaplama sonuçları Tablo 4.21'de verilmiştir.

Tablo 4.20. Karate Antrenörlerinin Eğitim Durumuna İlişkin Problem Çözme Becerilerine Sahip Ortalama Değerler

Eğitim Durumu	Ortalama	Standart Sapma
Ortaokul	64,4000	9,23348
Lise	65,2647	10,60677
Üniversite	69,9194	16,44893
Lisansüstü (Yüksek Lisans-Doktora)	68,5000	18,68005

Tablo 4.20'de sunulduğu gibi antrenörlerin eğitim durumlarına ilişkin problem çözme becerilerine sahip ortalama değerleri incelendiğinde, en yüksek ortalama 69.91 ± 16.44 değer ile üniversite eğitimi almış antrenörlere sahip olduğu görülmektedir. En düşük ortalama ise $64,40.35\pm 9.23$ değer ile ortaokul öğrenim durumundaki antrenörlere aittir.

Tablo 4.21. Karate Antrenörlerinin Eğitim Durumuna İlişkin Problem Çözme Becerilerine İlişkin Karşılaştırmalı ANOVA Sonuçlar

Eğitim Durumu	Varyansın Kaynağı	KT	SS	KO	F	p
Ortaokul	Gruplar Arası	675,314	3	225,105	1,073	,364
Lise						
Üniversite						
Lisansüstü (Yüksek Lisans-Doktora)	Grup İçi	24551,314	117	209,840		

Tablo 4.21’de sunulduğu üzere katılımcıların eğitim durumlarına ilişkin problem çözme becerilerinde farklılık olup olmadığı incelendiğın de anlamlı bir değişim tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

Araştırma da yer alan karate antrenörlerinin annelerinin tutumlarına dair istatistik hesaplama sonuçları Tablo 4.22’de verilmiştir. Problem çözme becerileri arasında oluşan farkın anne tutumlarına ilişkin karşılaştırılmasına yönelik hesaplama sonuçları ise Tablo 4.23’de sunulmuştur.

Tablo 4.22. Karate Antrenörlerinin Problem Çözme Becerileri ile Anne Tutumlarının Ortalama Değerleri

Anne Tutumu	Ortalama	Standart Sapma
Otoriter	74,3333	22,49579
Koruyucu	66,1190	12,96836
Demokratik	69,6667	12,72923
İlgisiz	69,0000	5,65685
Tutarsız	75,6667	26,63331
Toplam	67,8197	14,43940

Tablo 4.22’ de anlaşıldığı üzere karate antrenörlerin, anne tutumuna ilişkin problem çözme becerilerinde oluşan ortalama değerler incelendiğinde, en yüksek ortalama 75.67 ± 26.63 değer ile anne tutumunun tutarsız olarak niteleyen antrenörlerde olduğu belirtilmiştir. En düşük ortalama ise 66.11 ± 12.96 değer ile anne tutumunun koruyucu olarak belirleyen katılımcılara aittir.

Tablo 4.23. Karate Antrenörlerinin Anne Tutumlarına İlişkin Problem Çözme Becerilerine İlişkin Karşılaştırmalı ANOVA Sonuçlar

Anne Tutumu	Varyansın Kaynağı	KT	SS	KO	F	p
Otoriter	Gruplar Arası	1011,223	4	252,806	1,221	,306
Koruyucu						
Demokratik	Grup İçi	24216,810	117	206,981		
İlgisiz						
Tutarsız						

Tablo 4.23’de görüldüğü gibi katılımcıların anne tutumlarına ilişkin problem çözme becerilerinde değişiklik olup olmadığı incelendiğinde anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

Araştırmada yer alan katılımcıların baba tutumlarına göre istatistik sonuçları Tablo 4.24’de sunulmuştur. Baba tutumu ve problem çözme becerilerine yönelik aralarındaki fark hesaplanması için yapılan analiz ise Tablo 4.25’de verilmiştir.

Tablo 4.24. Karate Antrenörlerinin Problem Çözme Becerileri ile Baba Tutumlarının Ortalama Değerleri

Babanın Tutumu	Ortalama	Standart Sapma
Otoriter	64,0000	11,98958
Koruyucu	66,0682	9,76086
Demokratik	77,4231	20,24287
İlgisiz	64,7500	11,59741
Tutarsız	70,6667	21,96209

Tablo 4.24’de sunulduğu gibi katılımcıların, babanın tutumuna ilişkin problem çözme becerilerinin ortalaması hesaplandığında, en yüksek ortalama $77,42\pm 20,24$ değer ile demokratik tutuma ait olduğu görülmektedir. En düşük değer ise $64,00\pm 11,98$ ile baba tutumu otoriter olarak niteleyen antrenörlere aittir.

Tablo 4.25. Karate Antrenörlerinin Baba Tutumlarına İlişkin Problem Çözme Becerilerine İlişkin Karşılaştırmalı ANOVA Sonuçlar

Babanın Tutumu	Varyansın Kaynağı	KT	SS	KO	F	p
Otoriter						
Koruyucu	Gruplar Arası	3230,725	4	807,681		
Demokratik					4,296	,003
İlgisiz	Grup İçi	21997,308	117	188,011		
Tutarsız						

Tablo 4.25’de sunulduğu üzere karate antrenörlerinin baba tutumlarına göre problem çözme becerilerinde fark olup olmadığına incelendiğinde anlamlı bir fark bulunmuştur ($p < 0.05$). Babanın tutumu demokratik ortalaması ($77,42 \pm 20,24$) otoriter tutumun ortalamasından ($64,00 \pm 11,98$) daha yüksektir. Ayrıca koruyucu tutumun ortalaması ($66,0682 \pm 9,76086$) otoriter tutumun ortalamasından ($64,00 \pm 11,98$) daha yüksektir. Farklılığı hangi tutumlar arasında belirlemek için yapılan HSD testi sonuçlarına göre otoriter ile demokratik, koruyucu ile demokratik olma durumları arasında farklılık tespit edilmiştir.

Araştırmada yer alan katılımcıların aktif olarak antrenörlük yapma durumlarının arasındaki problem çözme becerileri göre incelenmesinin sonuçları Tablo 4.26’da verilmiştir.

Tablo 4.26. Karate Antrenörlerinin Problem Çözme Becerilerinin Aktif Olacak Şekilde Antrenörlük Yapmasına İlişkin Sonuçlar

Aktif Antrenörlük Durumu	N	ORTALAMA	Std. Sapma	SD	T	P
Evet	111	68,1261	14,62508	120	0,743	
Hayır	11	64,7273	12,58643	12,834	0,841	0,615

Tablo 4.26’da görüldüğü gibi Karate antrenörlerinin faal olarak antrenörlük yapma durumlarına göre problem çözme becerilerinde farklılık olup olmadığına bakıldığında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p > 0.05$).

Araştırmaya katılan karate antrenörlerinin problem çözme becerileri arasındaki farkın BESYO da öğrenim görmeye göre test edilmesine yönelik t-test sonuçları Tablo 4.27 ‘de gösterilmiştir.

Tablo 4.27. Katılımcıların BESYO’da Eğitim Alma Durumuna İlişkin Problem Çözme Becerilerine Göre Karşılaştırılma Sonuçları

Besyo’da Eğitim Alma Durumu	N	ORTALAMA	Std. Sapma	SD	T	P
Evet	35	67,8857	13,61178	120	,032	,803
Hayır	87	67,7931	14,83564	68,122	,033	

Tablo 4.27’de sunulduğu üzere karate antrenörlerinin BESYO’da eğitim alma durumlarına problem çözme becerilerinde farklılık olup olmadığına incelendiğinde anlamlı bir farka rastlanmamıştır ($p>0.05$).

4.4 SPOR İÇİN LİDERLİK ÖLÇEĞİNE İLİŞKİN BULGULAR

4.4.1 Antrenörlerin Yaşlarına Ait Bulgular

Antrenörlerin yaşlarına göre Spor İçin Liderlik Ölçeği alt boyut puanlarına ilişkin bulguların ANOVA sonuçları

Tablo 4.28. Karate Antrenörlerinin Antrenörlerin Yaşları İle Eğitici-Öğretici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Yaş	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
20-29 Yaş	45	18,3556	5,07290	3				
30-39 Yaş	23	18,0870	3,34274					
40-49 Yaş	38	16,9211	3,41207		27,2775	15,904	1,746	,161
50 ve Üzeri Yaş	16	16,1250	2,12525					
Toplam	122	17,5656	4,02469	121				

Tablo 4.28’de sunulduğu üzere göre Karate antrenörlerin yaşlarına ile eğitici-öğretici davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Tablo 4.29. Karate Antrenörlerinin Antrenörlerin Yaşları İle Demokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Yaş	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
20-29 Yaş	45	17,6222	4,15763	3				
30-39 Yaş	23	17,9130	3,13214					
40-49 Yaş	38	17,8684	4,85003		1,658	17,981	,092	,964
50 ve Üzeri Yaş	16	18,2500	4,28174					
Toplam	122	17,8361	4,19240	121				

Tablo 4.29'a göre Karate antrenörlerin yaşlarına ile demokratik davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Tablo 4.30. Karate Antrenörlerinin Antrenörlerin Yaşları İle Otokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Yaş	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
20-29 Yaş	45	14,1556	2,91513	3				
30-39 Yaş	23	14,3913	3,24372					
40-49 Yaş	38	14,3947	2,49908		,520	9,120	,057	,982
50 ve Üzeri Yaş	16	14,3750	3,99792					
Toplam	122	14,3033	2,98450	121				

Tablo 4.30'a göre Karate antrenörlerin yaşlarına ile otokratik davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Tablo 4.31. Karate Antrenörlerinin Antrenörlerin Yaşları İle Sosyal Destekleyici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Yaş	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
20-29 Yaş	45	15,8222	3,47255	3				
30-39 Yaş	23	16,4783	3,50155					
40-49 Yaş	38	16,5526	3,20217		10,562	11,683	,904	,441
50 ve Üzeri Yaş	16	15,0625	3,64177					
Toplam	122	16,0738	3,41404	121				

Tablo 4.31'e göre Karate göre antrenörlerin yaşlarına ile sosyal destekleyici davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Tablo 4.32. Karate Antrenörlerinin Antrenörlerin Yaşları İle Ödüllendirme Davranışı Puanlarının Karşılaştırılması

Yaş	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
20-29 Yaş	45	8,0444	2,12084	3				
30-39 Yaş	23	7,1304	2,09554					
40-49 Yaş	38	7,6053	2,03403		5,540	4,153	1,334	,267
50 ve Üzeri Yaş	16	7,1875	1,68201					
Toplam	122	7,6230	2,04627	121				

Tablo 4.32'ye göre Karate göre antrenörlerin yaşlarına ile ödüllendirme davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

4.4.2 Antrenörlerin Kademelerine Göre Ait Bulgular

Antrenörlerin görev sürelerine göre Spor İçin Liderlik Ölçeği alt boyut puanlarına ilişkin bulguların ANOVA sonuçları

Tablo 4.33. Karate Antrenörlerinin Antrenörlerin Kademeleri İle Eğitici-Öğretici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Antrenör Kademesi	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
(I. Kademe) Yardımcı Antrenör	34	18,4412	4,85044	4				
(II. Kademe) Antrenör	44	17,1591	3,91742					
(III. Kademe Kıdemli Antrenör)	32	18,3125	3,32573		40,183	15,378	2,613	,039
(IV. Kademe) Baş antrenör	10	14,8000	1,47573					
(V.kademe) Teknik Direktör	2	13,5000	,70711					
TOPLAM	122	17,5656	4,02469	121				

Tablo 4.33'e göre Karate antrenörlerin kademeleri ile eğitici öğretici davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı çıkmıştır ($p<0.05$).I. Kademe Yardımcı Antrenörün ortalaması ($18,4412\pm 4,85044$) IV. Kademe Baş Antrenörün ortalamasından $14,8000\pm 1,47573$ daha yüksektir. Farklılığı hangi kademe antrenörler arasında olduğunu tespit etmek amacı ile yapılan HSD testi bulgularına göre I. Kademe Yardımcı Antrenör ile IV. Kademe Baş Antrenör aralığı olma durumları arasında farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 4.34. Karate Antrenörlerinin Antrenörlerin Kademeleri İle Demokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Antrenör Kademesi	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
(I. Kademe) Yardımcı Antrenör	34	18,1471	4,01612	4				
(II. Kademe) Antrenör	44	17,4091	4,64216					
(III. Kademe Kıdemli Antrenör)	32	18,1563	4,01698		3,800	18,047	,211	,932
(IV. Kademe) Baş antrenör	10	17,6000	3,86437					
(V.kademe) Teknik Direktör	2	18,0000	4,24264					
TOPLAM	122	17,8361	4,19240	121				

Tablo 4.34'e göre Karate göre antrenörlerin kademeleri ile demokratik davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Tablo 4.35. Karate Antrenörlerinin Antrenörlerin Kademeleri İle Otokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Antrenör Kademesi	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
(I. Kademe) Yardımcı Antrenör	34	14,7353	3,10726	4				
(II. Kademe) Antrenör	44	13,7500	2,68610					
(III. Kademe Kıdemli Antrenör)	32	13,9688	3,03192		15,086	8,696	1,735	,147
(IV. Kademe) Baş antrenör	10	16,2000	3,25918					
(V.kademe) Teknik Direktör	2	15,0000	2,82843					
TOPLAM	122	14,3033	2,98450	121				

Tablo 4.35'e göre Karate antrenörlerin kademeleri ile otokratik davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Tablo 4.36. Karate Antrenörlerinin Antrenörlerin Kademeleri İle Sosyal Destekleyici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Antrenör Kademesi	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
(I. Kademe) Yardımcı Antrenör	34	16,5294	3,08697	4				
(II. Kademe) Antrenör	44	15,8182	3,60409					
(III. Kademe Kıdemli Antrenör)	32	16,0625	3,62729		16,336	11,496	1,421	,231
(IV. Kademe) Baş antrenör	10	16,7000	2,62679					
(V.kademe) Teknik Direktör	2	11,0000	1,41421					
TOPLAM	122	16,0738	3,41404	121				

Tablo 4.36'ya göre Karate antrenörlerin kademeleri ile sosyal destekleyici davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Tablo 4.37. Karate Antrenörlerinin Antrenörlerin Kademeleri İle Ödüllendirme Davranışı Puanlarının Karşılaştırılması

Antrenör Kademesi	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
-------------------	---	----------	----	----	------	------	---	---

(I. Kademe) Yardımcı Antrenör	34	7,7647	2,20274	4				
(II. Kademe) Antrenör	44	7,5455	2,15077					
(III. Kademe Kıdemli Antrenör)	32	7,9375	1,84806		3,838	4,199	,914	,458
(IV. Kademe) Baş antrenör	10	6,6000	1,42984					
(V.kademe) Teknik Direktör	2	7,0000	2,82843					
TOPLAM	122	7,6230	2,04627	121				

Tablo 4.37'ye göre Karate antrenörlerin kademeleri ile ödüllendirme davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

4.4.3 Antrenörlerin Görev Sürelerine Ait Bulgular

Antrenörlerin antrenörlük yılına göre Spor İçin Liderlik Ölçeği alt boyut puanlarına ilişkin bulguların ANOVA sonuçları

Tablo 4.38. Karate Antrenörlerinin Antrenörlerin Antrenörlük Yılları İle Eğitici-Öğretici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Antrenörlük Yılı	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
1-5 Yıl	52	18,0000	4,78150	3				
6-10 Yıl	36	17,2222	2,98674					
11-15 Yıl	2	16,5000	4,94975		6,126	,372	1,334	,773
15 Yıl ve Üzeri	32	17,3125	3,76261					
Toplam	122	17,5656	4,02469	121				

Tablo 4.4.38'e göre Karate antrenörlerin görev süreleri ile eğitici-öğretici davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Tablo 4.39. Karate Antrenörlerinin Antrenörlerin Antrenörlük Yılları İle Demokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Antrenörlük Yılı	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
1-5 Yıl	52	17,5192	3,79106	3				
6-10 Yıl	36	18,3056	4,32150					
11-15 Yıl	2	17,5000	4,94975		4,461	17,910	,249	,862
15 Yıl ve Üzeri	32	17,8438	4,75943					
Toplam	122	17,8361	4,19240	121				

Tablo 4.39'a göre antrenörlerin görev süreleri ile demokratik davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Tablo 4.40. Antrenörlerin Antrenörlük Yılları İle Otokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Antrenörlük Yılı	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
1-5 Yıl	52	14,5577	2,81741	3				
6-10 Yıl	36	14,0000	3,27763					
11-15 Yıl	2	17,5000	,70711		9,828	8,884	1,106	,349
15 Yıl ve Üzeri	32	14,0313	2,93460					
Toplam	122	14,3033	2,98450	121				

Tablo 4.40'a göre Karate antrenörlerin görev süreleri ile otokratik davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Tablo 4.41. Karate Antrenörlerinin Antrenörlük Yılları İle Sosyal Destekleyici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Antrenörlük Yılı	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
1-5 Yıl	52	15,3077	3,41587	3				
6-10 Yıl	36	17,0833	3,00832					
11-15 Yıl	2	14,0000	2,82843		25,878	11,294	2,291	,082
15 Yıl ve Üzeri	32	16,3125	3,64946					
Toplam	122	16,0738	3,41404	121				

Tablo 4.41'e göre Karate göre antrenörlerin görev süreleri ile sosyal destekleyici davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Tablo 4.42. Karate Antrenörlerinin Antrenörlük Yılları İle Ödüllendirme Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Antrenörlük Yılı	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
1-5 Yıl	52	7,6923	2,10078	3				
6-10 Yıl	36	7,3889	1,84046					
11-15 Yıl	2	7,5000	3,53553		1,018	4,268	,239	,869
15 Yıl ve Üzeri	32	7,7813	2,18107					
Toplam	122	7,6230	2,04627	121				

Tablo 4.42'e göre Karate antrenörlerin görev süreleri ile ödüllendirme davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

4.4.4. Antrenörlerin Eğitim Durumlarına Ait Bulgular

Antrenörlerin eğitim durumlarına göre Spor İçin Liderlik Ölçeği alt boyut puanlarına ilişkin bulguların betimsel istatistikleri ve ANOVA sonuçları

Tablo 4.43. Karate Antrenörlerinin Eğitim Durumları İle Eğitici Öğretici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Eğitim Durumu	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
Ortaokul	15	16,1333	2,53170	3				
Lise	34	17,4706	3,59491					
Üniversite	62	18,1452	4,26517		21,085	16,209	1,301	,278
Lisansüstü (Yüksek Lisans-Doktora)	10	16,5000	5,48229					
Toplam	121	17,5702	4,04109	121				

Tablo 4.43'e göre Karate antrenörlerin eğitim durumları ile eğitici öğretici davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Tablo 4.44. Karate Antrenörlerin Eğitim Durumları İle Eğitici Demokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Eğitim Durumu	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
Ortaokul	15	17,0000	4,65986	3				
Lise	34	17,7059	3,56353					
Üniversite	62	18,4032	4,37377		19,248	17,655	1,090	,356
Lisansüstü (Yüksek Lisans-Doktora)	10	16,2000	4,41714					
Toplam	121	17,8512	4,20647	121				

Tablo 4.44'e göre Karate antrenörlerin eğitim durumları ile demokratik davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Tablo 4.45. Karate Antrenörlerin Eğitim Durumları İle Eğitici Otokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Eğitim Durumu	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
Ortaokul	15	13,0667	2,05171	3				
Lise	34	14,5294	3,38656					
Üniversite	62	14,4032	3,05394		9,254	8,974	1,031	,381
Lisansüstü (Yüksek Lisans-Doktora)	10	14,8000	2,20101					
Toplam	121	14,3058	2,99678	121				

Tablo 4.45'e göre antrenörlerin eğitim durumları ile otokratik davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Tablo 4.46. Karate Antrenörlerin Eğitim Durumları İle Eğitici Sosyal Destekleyici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Eğitim Durumu	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
Ortaokul	15	15,0000	3,25137	3				
Lise	34	16,6765	3,02235					
Üniversite	62	16,0323	3,78508		10,972	11,640	,943	,422
Lisansüstü	10	15,5000	2,06828					
Toplam	121	16,0413	3,40929	121				

Tablo 4.46'ya göre Karate antrenörlerin eğitim durumları ile sosyal destekleyici davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Tablo 4.47. Karate Antrenörlerin Eğitim Durumları İle Eğitici-Ödüllendirici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Eğitim Durumu	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
Ortaokul	15	7,5333	1,99523	3				
Lise	34	8,0588	2,14534					
Üniversite	62	7,4516	2,08568		2,965	4,251	,697	,555
Lisansüstü (Yüksek Lisans-Doktora)	10	7,4000	1,64655					
Total	121	7,6281	2,05399	121				

Tablo 4.47'ye göre Karate antrenörlerin eğitim durumları ile ödüllendirici davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

4.4.5 Antrenörlerin Anne Tutumlarına Ait Bulgular

Antrenörlerin anne tutumlarına göre Spor İçin Liderlik Ölçeği alt boyut puanlarına ilişkin bulguların betimsel istatistikleri ve ANOVA sonuçları

Tablo 4.48. Karate.Antrenörlerin Anne Tutumları İle Eğitici-Öğretici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Anne Tutumu	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
Otoriter	12	19,0833	2,20274	4				
Koruyucu	84	16,4167	2,15077					
Demokratik	21	20,4762	1,84806		101,351	13,287	7,628	,000
İlgisiz	2	18,0000	1,42984					
Tutarsız	3	23,0000	2,82843					
Toplam	122	17,5656	2,04627	121				

Tablo 4.48'e göre Karate antrenörlerin anne tutumları ile eğitici - öğretici davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı çıkmıştır ($p<0.05$). Tutarsız anne tutumunun ortalaması ($23,0000 \pm 2,82843$) koruyucu anne tutumunun ortalamasından ($16,4167 \pm 2,15077$) daha yüksektir. Demokratik anne tutumunun ortalaması ($20,4762 \pm 1,84806$) koruyucu anne tutumunun ortalamasından ($16,4167 \pm 2,15077$) daha yüksektir. Farklılığı hangi anne tutumları arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan HSD testi bugularına göre Koruyucu ile demokratik ve koruyucu ile tutarsız aralığı olma durumları arasında farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 4.49. Karate.Antrenörlerin Anne Tutumları İle Demokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Anne Tutumu	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
Otoriter	12	19,8333	4,32400	4				
Koruyucu	84	17,0238	3,78002					
Demokratik	21	19,1905	5,01616		51,299	16,423	3,124	,018
İlgisiz	2	19,0000	2,82843					
Tutarsız	3	22,3333	3,05505					
Toplam	122	17,8361	4,19240	121				

Tablo 4.49'a göre Karate antrenörlerin anne tutumları ile demokratik davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı çıkmıştır ($p < 0.05$). Tutarsız anne tutumunun ortalaması ($22,3333 \pm 3,05505$) koruyucu anne tutumunun ortalamasından ($17,0238 \pm 3,78002$) daha yüksektir. Demokratik anne tutumunun ortalaması ($19,1905 \pm 5,01616$) koruyucu anne tutumunun ortalamasından ($17,0238 \pm 3,78002$) daha yüksektir. Otoriter anne tutumunun ortalaması ($19,8333 \pm 4,32400$) koruyucu anne tutumunun ortalamasından ($17,0238 \pm 3,78002$) daha yüksektir. Farklılığı hangi anne tutumları arasında olduğunu tespit etmek amacı ile yapılan HSD testi bulgularına göre Koruyucu ile demokratik, koruyucu ile tutarsız ve otoriter ve koruyucu aralığı olma durumları arasında farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 4.50. Karate Antrenörlerin Anne Tutumları İle Otokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Anne Tutumu	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
Otoriter	12	14,9167	3,34279	4				
Koruyucu	84	14,2738	3,12915					
Demokratik	21	13,5714	2,08738		9,463	8,888	1,065	,377
İlgisiz	2	16,5000	2,12132					
Tutarsız	3	16,3333	2,51661					
Toplam	122	14,3033	2,98450	121				

Tablo 4.50'ye göre Karate antrenörlerin anne tutumları ile otoriter davranış puanları arasındaki fark istatistik olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Tablo 4.51. Karate Antrenörlerin Anne Tutumları İle Sosyal Destekleyici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Anne Tutumu	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
Otoriter	12	15,3333	2,42462	4				
Koruyucu	84	16,0833	3,53028					
Demokratik	21	16,4286	3,66840		6,361	11,837	,537	,709
İlgisiz	2	14,0000	2,82843					
Tutarsız	3	17,6667	2,08167					
Toplam	122	16,0738	3,41404	121				

Tablo 4.51'ye göre Karate antrenörlerin anne tutumları ile sosyal destekleyici davranış puanları arasındaki fark istatistik olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Tablo 4.52. Karate Antrenörlerin Anne Tutumları İle Ödüllendirici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Anne Tutumu	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
Otoriter	12	7,6667	1,43548	4				
Koruyucu	84	7,3333	2,04370					
Demokratik	21	8,5238	2,24987		7,354	4,079	1,803	,133
İlgisiz	2	9,0000	1,41421					
Tutarsız	3	8,3333	1,52753					
Toplam	122	7,6230	2,04627	121				

Tablo 4.52'ye göre Karate antrenörlerin anne tutumları ile ödüllendirici davranış puanları arasındaki fark istatistik olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

4.4.6 Antrenörlerin Baba Tutumlarına Ait Bulgular

Antrenörlerin baba tutumlarına göre Spor İçin Liderlik Ölçeği alt boyut puanlarına ilişkin bulguların betimsel istatistikleri ve ANOVA sonuçları

Tablo 4.53. Karate Antrenörlerin Baba Tutumları İle Eğitici-Öğretici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Baba Tutumu	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
Otoriter	41	17,1951	3,90013	4				
Koruyucu	44	16,3636	3,12597					
Demokratik	26	19,8077	4,42736		55,787	14,845	3,758	,007
İlgisiz	8	17,7500	2,37547					
Tutarsız	3	20,3333	9,45163					
Toplam	122	17,5656	4,02469	121				

Tablo 4.53'e göre Karate antrenörlerin baba tutumları ile sosyal destekleyici davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı çıkmıştır ($p<0.05$). Demokratik baba tutumunun ortalaması ($19,8077\pm 4,42736$) koruyucu baba tutumunun ortalamasından ($16,3636\pm 3,12597$) daha yüksektir. Otoriter baba tutumunun ortalaması $17,1951\pm 3,90013$ koruyucu baba tutumunun ortalamasından ($16,3636\pm 3,12597$) daha yüksektir. Farklılığı hangi baba tutumları arasında olduğunu tespit etmek amacı ile yapılan HSD testi bulgularına göre Koruyucu ile demokratik ve otoriter ile demokratik aralığı olma durumları arasında farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 4.54. Antrenörlerin Baba Tutumları İle Demokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Baba Tutumu	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
Otoriter	41	17,8293	4,86776	4				
Koruyucu	44	18,0455	3,56308					
Demokratik	26	17,6154	4,69107		1,245	18,135	,069	,991
İlgisiz	8	17,3750	1,76777					
Tutarsız	3	18,0000	5,29150					
Toplam	122	17,8361	4,19240	121				

Tablo 4.54'e göre Karate antrenörlerin baba tutumları ile demokratik davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Tablo 4.55. Karate Antrenörlerin Baba Tutumları İle Otokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Baba Tutumu	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
Otoriter	41	13,5610	3,09070	4				
Koruyucu	44	14,4318	3,03773					
Demokratik	26	15,3462	2,65243		13,209	8,760	1,508	,204
İlgisiz	8	14,2500	3,05894					
Tutarsız	3	13,6667	1,52753					
Toplam	122	14,3033	2,98450	121				

Tablo 4.55'e göre Karate antrenörlerin baba tutumları ile otokratik davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Tablo 4.56. Antrenörlerin Baba Tutumları İle Sosyal Destekleyici Puanlarının Karşılaştırılması

Baba Tutumu	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
Otoriter	41	14,7317	3,56388	4				
Koruyucu	44	17,5227	3,20239					
Demokratik	26	15,9231	2,96544		42,366	10,606	3,995	,004
İlgisiz	8	15,5000	2,87849					
Tutarsız	3	16,0000	2,64575					
Toplam	122	16,0738	3,41404	121				

Tablo 4.56'ya göre Karate antrenörlerin baba tutumları ile sosyal destekleyici davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı çıkmıştır ($p<0.05$).). Koruyucu baba tutumunun ortalaması ($17,5227\pm 3,20239$) koruyucu baba tutumunun ortalamasından $16,3636\pm 3,12597$ daha yüksektir. Farklılığı hangi baba tutumları arasında olduğunu tespit etmek amacı ile yapılan HSD testi bulgularına göre Koruyucu ile otoriter tutum aralığı olma durumları arasında farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 4.57. Karate Antrenörlerin Baba Tutumları İle Ödüllendirici Puanlarının Karşılaştırılması

Baba Tutumu	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
Otoriter	41	7,4634	2,14590	4				
Koruyucu	44	7,3409	1,92829					
Demokratik	26	8,1154	2,16013		3,845	4,199	,916	,457
İlgisiz	8	8,3750	1,92261					
Tutarsız	3	7,6667	1,52753					
Toplam	122	7,6230	2,04627	121				

Tablo 4.57'ye göre Karate antrenörlerin baba tutumları ile ödüllendirici davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

4.4.7. Antrenörlerin Cinsiyetlerine Ait Bulgular

Antrenörlerin cinsiyetlerine göre Spor İçin Liderlik Ölçeği alt boyut puanlarına ilişkin bulguların betimsel istatistikleri ve ANOVA sonuçları

Tablo 4.58. Karate Antrenörlerin Cinsiyetleri İle Eğitici-Öğretici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Cinsiyet	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
Erkek	80	16,3375	3,34113	1				
Kadın	42	19,9048	4,21270		350,469	13,413	26,130	,000
Toplam	122	17,5656	4,02469	121				

Tablo 4.58'e göre Karate antrenörlerin cinsiyetleri ile eğitici-öğretici davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p<0.05$). Kadın karate antrenörlerinin ortalaması ($17,5656\pm 4,21270$) Erkek antrenörlerin ortalamasından ($16,3375\pm 3,34113$) daha yüksek çıkmıştır.

Tablo 4.59. Karate Antrenörlerin Cinsiyetleri İle Demokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Cinsiyet	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
Erkek	80	17,5000	4,45228	1				
Kadın	42	18,4762	3,61054		26,245	17,504	1,499	,223
Toplam	122	17,8361	4,19240	121				

Tablo 4.59'a göre Karate antrenörlerin cinsiyetleri ile demokratik davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Tablo 4.60. Karate Antrenörlerin Cinsiyetleri İle Otokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Cinsiyet	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
Erkek	80	14,6000	3,02144	1				
Kadın	42	13,7381	2,86322		20,460	8,811	2,322	,130
Toplam	122	14,3033	2,98450	121				

Tablo 4.60'a göre Karate antrenörlerin cinsiyetleri ile otokratik davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Tablo 4.61. Karate Antrenörlerin Cinsiyetleri İle Sosyal Destekleyici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Cinsiyet	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
Erkek	80	15,6500	3,29211	1				
Kadın	42	16,8810	3,53521		41,731	11,405	3,659	,058
Toplam	122	16,0738	3,41404	121				

Tablo 4.61'e göre Karate antrenörlerin cinsiyetleri ile sosyal destekleyici davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Tablo 4.62. Karate Antrenörlerin Cinsiyetleri İle Ödüllendirme Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Cinsiyet	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
Erkek	80	6,9625	1,76064	1				
Kadın	42	8,8810	1,97796		101,363	3,377	30,012	,000
Toplam	122	7,6230	2,04627	121				

Tablo 4.62'e göre Karate antrenörlerin cinsiyetleri ile ödüllendirme davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı çıkmıştır ($p<0.05$). Kadın karate antrenörlerinin ortalaması ($8,8810\pm 1,97796$) Erkek antrenörlerin ortalamasından ($6,9625\pm 1,76064$) daha yüksek çıkmıştır.

4.4.8. Antrenörlerin Besyo'da Öğrenim Görmelerine ait bulgular

Antrenörlerin Besyo'da öğrenim görme durumlarına göre Spor İçin Liderlik Ölçeği alt boyut puanlarına ilişkin bulguların betimsel istatistikleri ve ANOVA sonuçları

Tablo 4.63. Karate Antrenörlerin Besyo’da Öğrenin Görmeleri İle Eğitici-Öğretici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Besyo’da Eğitim Görme	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
Evet	35	17,5429	4,21721	1				
Hayır	87	17,5747	3,96975		,025	16,333	,002	,969
Toplam	122	17,5656	4,02469	121				

Tablo 4.63’e göre Karate antrenörlerin Besyo’da öğrenim görme durumu ile eğitici-öğretici davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Tablo 4.64. Karate Antrenörlerin Besyo’da Öğrenin Görmeleri İle Demokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Besyo’da Öğrenim Görme	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
Evet	35	18,2000	4,33047	1				
Hayır	87	17,6897	4,15208		6,501	17,669	,368	,545
Toplam	122	17,8361	4,19240	121				

Tablo 4.64’e göre Karate antrenörlerin Besyo’da öğrenim görme durumu ile demokratik davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Tablo 4.65. Karate Antrenörlerin Besyo’da Öğrenin Görmeleri İle Otokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Besyo’da Öğrenim Görme	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
Evet	35	13,8571	2,69141	1				
Hayır	87	14,4828	3,09111		9,769	8,900	1,098	,297
Toplam	122	14,3033	2,98450	121				

Tablo 4.65’e göre Karate antrenörlerin Besyo’da öğrenim görme durumu ile otokratik davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Tablo 4.66. Karate Antrenörlerin Besyo’da Öğrenin Görmeleri İle Sosyal Destekleyici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Besyo’da Öğrenim Görme	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
Evet	35	16,2857	3,52780	1				
Hayır	87	15,9885	3,38428		2,205	11,734	,188	,665
Toplam	122	16,0738	3,41404	121				

Tablo 4.66'ya göre Karate antrenörlerin Besyo'da öğrenim görme durumu ile sosyal destekleyici davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Tablo 4.67. Karate Antrenörlerin Besyo'da Öğrenin Görmeleri İle Ödüllendirme Davranışı Puanlarının Karşılaştırılması

Besyo'da Öğrenim Görme	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
Evet	35	7,5429	2,11914	1				
Hayır	87	7,6552	2,02787		,315	4,220	,075	,785
Toplam	122	7,6230	2,04627	121				

Tablo 4.67'ye göre Karate antrenörlerin Besyo'da öğrenin görmeleri ile ödüllendirme davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

4.4.9. Antrenörlerin Faal olarak antrenörlük yapma durumlarına ait bulgular

Antrenörlerin cinsiyetlerine göre Spor İçin Liderlik Ölçeği alt boyut puanlarına ilişkin bulguların betimsel istatistikleri ve ANOVA sonuçları

Tablo 4.68. Karate Antrenörlerin Faal Olarak Antrenörlük Yapma Durumları İle Eğitici-Öğretici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Faal Antrenörlük Durumu	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
Evet	111	17,6757	4,09248	1				
Hayır	11	16,4545	3,20511		14,924	16,209	,921	,339
Toplam	122	17,5656	4,02469	121				

Tablo 4.68'e göre Karate antrenörlerin Faal olarak antrenörlük yapmaları ile eğitici-öğretici davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Tablo 4.69. Karate Antrenörlerin Faal Olarak Antrenörlük Yapma Durumları İle Demokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Faal Antrenörlük Durumu	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
Evet	111	17,9369	4,17847	1				
Hayır	11	16,8182	4,40041		12,526	17,618	,711	,401
Toplam	122	17,8361	4,19240	121				

Tablo 4.69'a göre Karate antrenörlerin Faal olarak antrenörlük yapmaları ile demokratik davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Tablo 4.70. Karate Antrenörlerin Faal Olarak Antrenörlük Yapma Durumları İle Otokratik Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Faal Antrenörlük Durumu	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
Evet	111	14,1261	2,96684	1				
Hayır	11	16,0909	2,66288		38,635	8,660	4,462	,037
Toplam	122	14,3033	2,98450	121				

Tablo 4.70'e göre Karate antrenörlerin Faal olarak antrenörlük yapmaları ile otokratik davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı çıkmıştır ($p < 0.05$). Faal olarak karate antrenörlük yapmayanların ortalaması ($14,1261 \pm 2,96684$) Faal olarak antrenörlü yapanların ortalamasından ($16,0909 \pm 2,66288$) daha yüksek çıkmıştır.

Tablo 4.71. Karate Antrenörlerin Faal Olarak Antrenörlük Yapma Durumları İle Sosyal Destekleyici Davranış Puanlarının Karşılaştırılması

Faal Antrenörlük Durumu	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
Evet	111	16,0000	3,47458	1				
Hayır	11	16,8182	2,75021		6,700	11,697	,573	,451
Toplam	122	16,0738	3,41404	121				

Tablo 4.71'e göre Karate antrenörlerin Faal olarak antrenörlük yapmaları ile sosyal destekleyici davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p > 0.05$).

Tablo 4.72. Karate Antrenörlerin Faal Olarak Antrenörlük Yapma Durumları İle Ödüllendirme Davranışı Puanlarının Karşılaştırılması

Faal Antrenörlük Durumu	N	Ortalama	Sd	Ss	GAKO	GİKO	F	P
Evet	111	7,6486	2,06551	1				
Hayır	11	7,3636	1,91169		,813	4,215	,193	,661
Toplam	122	7,6230	2,04627	121				

Tablo 4.72'e göre Karate antrenörlerin Faal olarak antrenörlük yapmaları ile ödüllendirme davranış puanları arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

4.5 PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİ VE LİDERLİK TARZLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Araştırmada yer alan karate antrenörlerin problem çözme becerileri ile liderlik tarzlarının arasında olan ilişkin bulgular Tablo 4.73'de sunulmuştur.

Tablo 4.73. Karate Antrenörlerinin Problem Çözme Becerileri İle Liderlik Tarzları Arasında Çıkan İlişki Sonucu

	Problem Çözme	
	r	p
Liderlik Tarzları	0,368	0,001

Tablo 4.73'de görüldüğü gibi yapılan Analiz Sonucuna göre, karate antrenörlerinin problem çözme becerileri ile liderlik tarzları arasında istatistiki olarak anlamlı çıkmıştır ($r= 0.368$; $p < 0.05$). Bu bulgu, problem çözmenin ve liderlik tarzlarının birbirleri ile olan bağlantıları olduğunu söylemektedir.

5.TARTIŞMA SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan çalışmanın bu kısmında, tespit edilen sonuçlara yer verilecek olup tespit edilen sonuçlara göre ileride yapılabilecek çalışmalara yönelik öneriler verilecektir.

Antrenörlerin yüzde 65.6'sı erkek, yüzde 34.4'ü kadındır. Ankete katılan karate antrenörlerinin cinsiyetleri ile ilgili böyle bir sonuca ulaşılmasının temelinde; antrenörlük mesleğini genellikle erkeklerin çalıştığı bir alan olarak algılanmasından kaynaklı olabilir. Çetintaş (2019) karate antrenörleri üzerinde yaptığı çalışmada antrenörlerin yüzde 71,2'si erkek, yüzde 28,8'i kadın katılım göstermiştir. Bu bakımdan araştırma sonuçları benzerlik göstermektedir.

Antrenörlerin yüzde 13.1'i ortaokul, yüzde 7.9'u lise, yüzde 50.8'i üniversite, yüzde 8.2'si lisansüstü eğitime sahiptir. Korkut (2013) karate antrenörleri üzerinde yaptığı çalışmada yüzde 62,4'ü üniversite mezunu ağırlıklı olarak çıkmıştır. Antrenörlerin çoğunluğu üniversite mezunu olsa da BESYO bölümlerinde eğitim görmüş antrenör sayısı oldukça düşüktür. Antrenörlerin yüzde 28.7'si Besyo'da eğitim görmüş, yüzde 71.3'ü Besyo'da eğitim görmemiştir. Bu durum antrenörlük kurslarına başvuru yaparak herhangi meslekten olan bir kişinin kolaylıkla antrenörlük belgesine sahip olmasından kaynaklıdır. Bezeci (2010) taekwondo antrenörleri ile ilgili yaptığı bir çalışmada, katılımcılardan sadece yüzde 13.2 si beden eğitimi ve spor bölümünde okuyor veya bu bölümden mezundur sonucuna ulaşmıştır. Bu bakımdan araştırma sonuçları benzerlik göstermektedir.

Antrenörlerinin yaşların ile ilgili problem çözme becerileri arasında ki ilişki incelendiğinde 20-29 yaş arasında olan antrenörlerin problem becerisi 40-49 yaş arası antrenörlerden daha yüksek çıkmıştır. Genç antrenörlerin çoğunluğu BESYO mezunu iken ileri yaşlardaki antrenörlerin çoğunluğu alaylı olarak eğitim süreçlerini tamamlamıştır. Bundan kaynaklı olarak genç antrenörlerin problem çözme becerisi daha yüksek çıkmıştır. Öztürk vd.(2008) boks antrenörleri üzerine yaptıkları bir çalışmada da anlamlı olarak fark tespit edilememiştir. Bu bakımdan araştırma sonucu benzerlik göstermemektedir.

Antrenörlerin cinsiyetlere göre problem çözme becerileri incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır. Fakat Bezeci (2010) taekwondo antrenörleri üzerine yaptığı bir çalışma da kadın antrenörlerin erkek antrenörlere göre daha yüksek problem çözme becerisine sahip olduğunu belirtmiştir. Bu durumun benzer spor olarak gözükmeye de karate ve taekwondo branşının içinde barındırdığı dinamiklerin farklılık gösterdiği gözükmemektedir.

Antrenörlerin cinsiyetlere göre liderlik tarzları karşılaştırıldığında kadın antrenörlerin erkek antrenörlere göre eğitici-öğretici davranış ve ödüllendirme davranış tarzları yüksek çıkmıştır. Ancak Hasançebioglu (2002) tarafından öğretmenler üzerinde yapılan çalışmada da öğretmenlerin liderlik tarzlarının cinsiyete göre farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Bu bakımdan araştırma sonucu benzerlik göstermemektedir.

Antrenörlerin cinsiyetleri bakımından demokratik davranış, otokratik davranış ve sosyal destekleyici davranış tarzları arasında bir fark bulunmamıştır.

Antrenörlerin kademe durumlarına göre liderlik tarzları karşılaştırıldığında I. Kademe Yardımcı Antrenörlerin IV. Kademe Baş Antrenörlere göre eğitici-öğretici davranış ve ödüllendirme davranış tarzı ortalamalarından yüksek çıkmıştır. Fakat Köksal (2008) antrenörler üzerinde yaptığı bir çalışmada eğitici-öğretici davranışlar arasında anlamlı bir fark bulamamıştır. Bu bakımdan araştırma sonucu benzerlik göstermemektedir.

Birinci kademe, ikinci kademe, üçüncü kademe, dördüncü kademe ve beşinci kademe antrenörlerin otokratik davranış, demokratik davranış, ödüllendirme davranışı ve sosyal destekleyici davranış puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Antrenörlerin görev süreleri, eğitim durumları, BESYO da öğrenim görme durumları ve yaşlarına göre incelendiğinde liderlik tarzları arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır.

Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda şu sonuçlara ulaşılmıştır;

- a. Örnekleme yer alan karate antrenörleri incelendiğinde çoğunluğu erkek antrenörler oluşturmaktadır.
- b. Örnekleme yer alan antrenörlerin çoğunluğu üniversite mezunu olmalarına karşın BESYO bölüm mezunu olan antrenör sayısı düşük çıkmıştır.
- c. Problem Çözme Envanteri ölçeği verilerinin demografik değişkenlere yönelik analizlerine göre, yaş durumu karate antrenörlerinin problem çözme becerileri üzerinde etkili faktör olduğu sonucuna varılmıştır.

- d. Problem Çözme Envanteri ölçeği puan ortalamaları incelendiğinde genç antrenörlerin problem çözme becerisi ileri yaşta ki antrenörlere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.
- e. Karate antrenörlerinin problem çözme becerileri üzerinde antrenörlük yapma yılına, Besyo'da öğrenim görmesine, annenin tutumuna, antrenörlük kademesi, faal olarak antrenörlük yapmasına, öğrenim durumuna ve cinsiyet durumu değişkenlerinin etkili faktörler olmadıkları tespit edilmiştir.
- f. Spor İçin Liderlik ölçeği verilerinin demografik değişkenlere yönelik analizlerine göre, cinsiyet durumu , faal olarak antrenörlük yapmasına, antrenörlük kademesi ve annenin-babanın tutumunun, karate antrenörlerinin liderlik tarzları üzerinde etkili faktörler oldukları sonucuna ulaşılmıştır.
- g. Karate antrenörlerinin liderlik tarzları düzeyleri üzerinde antrenörlük yapma yılına, öğrenim durumlarına, BESYO'da öğrenim görmesine ve yaş durumu değişkenlerinin etkili faktörler olmadıkları tespit edilmiştir.
- h. Karate antrenörlerinin problem çözme becerileri ile liderlik tarzları arasında Pearson Çarpımlar Moment Korelasyon Analiz Sonucuna göre arasında genel olarak orta düzeyde ve pozitif yönlü bir ilişki olduğu sonucuna varılmıştır ($r=0.368$; $p < 0.05$).

Araştırma sonuçları doğrultusunda aşağıda yer alan öneriler sunulmaktadır:

- a. Bu araştırmada sadece karate antrenörleri incelenmiştir. Karate branşı gibi bireysel sporlarda yada takım sporlarındaki antrenörlerin problem çözme becerileri ve liderlik tarzları ele alınarak incelenmesi farklı sonuçlar ortaya çıkarabilir. Böylelikle her spor branşının antrenörlerinin tüm özelliklerine yönelik problem çözme becerileri ve liderlik tarzlarının belirlenmesine imkan sağlanmış olur.
- b. I. Kademe antrenörün eğitim verdiği sporcu yapısı ile V. Kademe antrenörün eğitim verdiği sporcu yapısı farklı olacağından kendi aralarından kıyaslamak yerine farklı ölçekler kullanılabilir.
- c. Milli takım antrenörü olup olmaması durumuna göre problem çözme becerisi ve liderlik tarzları arasında fark olup olmadığını araştırılabilir.

- d. Antrenörlerin problem çözme becerileri ve liderlik üzerine seminerler ve eğitici videolar paylaşılabilir.
- e. Antrenörlük belgesi alacak olan kişilerin daha iyi bir donanıma sahip olabilmesi için verilen eğitimin süresi ve kalitesi artırılabilir ya da BESYO mezunu olma şartı getirilebilir.
- f. Antrenörün problem çözme becerisini geliştirmesi sporcuyla istenilen hedefe ulaşmada süre kazandırabilir.
- g. Antrenörlerin, karşılaştıkları problemler karşısında nasıl bir yol izlemeleri gerektiğini bilmesi yaşanan sorunların üstesinden gelmesinde yardımcı olabilir.
- h. Liderlik tarzlarının farkında olmaları sporcularıyla kurdukları iletişimin daha verimli geçmesine katkı sağlayabilir.
- i. Antrenör iyi bir liderlik tarzı benimseyerek sporcusunu müsabakanın her aşamasına iyi hazırlayabilir ve başarıya ulaşabilir.

KAYNAKÇA

- Acuner, T. ve İlhan, T. (2003). Türk Toplumuna ve Liderlik Davranışlarına İlişkin Kültürel Bir Çözümleme. *11. Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi Bildirileri Kitabı*, Afyon.
- Aksu, M. (1988). *Problem çözme becerilerinin gelişmesi ve problem çözme yöntemleri el kitabı*. Ankara: ODTÜ
- Arıkan, S. (1997). Kadın Yöneticilerin Liderlik Davranışları. *Doktora Tezi*, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Aydar, N. (2000). *Karizmatik liderlik*. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Yayınları, s. 29
- Bezeci, Ş. (2010). Taekwondo Antrenörlerinin Stresle Başa Çıkma ve Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Doktora Tezi*, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Binbaşıoğlu, C. (1974). *Öğretim metodu ve uygulama*. Ankara: Binbaşıoğlu Yayınevi.
- Can, H. (1997). *Organizasyon ve yönetim*. 4.üncü Baskı. Ankara: Siyasal Kitapevi.
- Çetintaş, Y. (2019). Karate Antrenörlerinin Liderlik Yönelimlerinin İncelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Dereli, T. (1985). *Organizasyonlarda davranış*. 1inci Baskı. İstanbul: Nadir Kitapevi
- Dinçer, Ö. ve Fidan, Y. (1996). *Stratejik yönetim ve işletme politikası*. 3.üncü Baskı. İstanbul: Alfa Kitapevi
- Donuk, B. (2006). Türkiye Profesyonel Futbol Ligleri Antrenörlerinin Liderlik Tarzlarının İncelenmesi ve Bir Model Yaklaşım. *Doktora Tezi*, Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Düzakın, S. (2004). Lise Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Erdoğan, İ. (1994). *İşletmelerde davranış*. İstanbul: Beta Yayınları
- Eren, E. (1998). *Yönetim ve organizasyon*. İstanbul: Beta Yayınevi
- Eren, E. (2003). *Yönetim psikolojisi*. İstanbul: Beta Yayın Dağıtım
- Ertürk, C. (2008). Yöneticilerin Liderlik Davranışlarının Organizasyonel Başarı Üzerindeki Etkisi. *Yüksek Lisans Tezi*, Çanakkale On sekiz Mart Üniversitesi,

Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.

- Fidan, N. ve Erden, M. (1994). *Eğitime giriş*. Ankara: Meteksan Matbaası.
- Freedman, L., David, O. and Scarlsmih, M. (1987). *Sosyal psikoloji*. Ankara: İmge Kitabevi.
- Greenberg, J. and Baron Robert, A. (2000). *Behavior in organizations*. 7inci Baskı, New Jersey: Prentice Hall.
- Hasançebiöğlü, T. (2002). Öğretmenlerin Liderlik Stilleri, Bilgisayar Tutumları ve Aralarındaki İlişkilerin İncelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Heppner, P. and Krauskop, J. (1987). An Information – Processing Approach to personal Problem Soving. *The Counseling Psychologist*, 15(10), 371-447
- Kemertaş, İ. (1997) *Uygulamalı genel öğretim metotlar*. 2inci Baskı. İstanbul: Birsen Yayınevi.
- Koç, Ş. (1994). *Spor psikolojisine giriş*. İzmir: Saray Kitapevleri.
- Koçel, T. (1999). *İşletme yöneticiliği*. 7inci Baskı. İstanbul: Beta Yayınları
- Kuru, E. (2000). *Sporda psikoloji*. Ankara: Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Basımevi.
- Oğuzkan, F. (1989). *Orta dereceli okullarda öğretim*. 2inci Baskı. Ankara: Emel Matbaacılık.
- Özbey, S. (2003). *Spor bilimlerine giriş*, Ankara: Bağırğan yayınevi.
- Özkalp, E. (1982). *Davranış bilimleri ve organizasyonlarda davranış*. Eskişehir: E.İ.T.İ.AYayımları
- Öztürk, F. Koparan, Ş. ve Efe, M. (2008) Boks Antrenör Adaylarının Problem Çözme Becerisi ve Atılganlık Düzeylerinin Tespiti. *Yüksek Lisans Tezi*, Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bursa.
- Sunay, H. (1998). Spor Eğitimi Alt Yapısında Beden Eğitimi Öğretmeni ve Antrenörün Önemi. Ankara: *Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 3(2), 43-50.
- Şimşek, Ş. Akgemci, T. ve Çelik, A. (2011). *Davranış bilimlerine giriş ve örgütlerde davranış*. Ankara: Gazi Kitapevi.
- Tahiroğlu, F. (Ed). (2004). *“Liderlik”, işte başarı insan kaynakları.com’dan Ernst&Young*. İstanbul:Hayat Yayınları.

Yetim, A. ve Şenel, . (2001). Türkiye'de Spor Yöneticisi YetiŐtirme Faaliyetlerinin Görünümü. Ankara: *Milli Eēitim Dergisi*. 1(150), 13-15.

EKLER

TÜRKİYE’DEKİ KARATE ANTRENÖRLERİNİN PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİ VE LİDERLİK TARZLARININ İNCELENMESİ

EK.1 Anket Formu Örneği

Değerli Katılımcı,

Bu anket formu, İstanbul Gelişim Üniversitesi bünyesinde gerçekleştirilen “Türkiye’deki Karate Antrenörlerin Problem Çözme Becerileri ve Liderlik Tarzlarının İncelenmesi ” başlıklı tezde kullanılmak üzere yapılmaktadır. Araştırmadan elde edilen veriler araştırmanın amacı olan bilimsel çalışma dışında kullanılmayacağı gibi herhangi bir kişi ve kuruluşa da verilmeyecektir. Lütfen her bir maddeyi cevaplayınız. Araştırmaya gösterdiğiniz ilgiden dolayı teşekkür ederim.

Fatih AYDİNLİ
Yüksek Lisans Öğrencisi

A. Demografik Bilgiler

1. Cinsiyetiniz:

- Erkek
 Kadın

2. Yaşınız:

- 20-29 yaş arası
 30-39 yaş arası
 40-49 yaş arası
 50 yaş ve üzeri

3. Eğitim Durumunuz:

- Ortaokul
 Lise
 Lisans
 Lisansüstü (Yüksek Lisans-Doktora)

4. Kaçınıcı Kademe Antrenörsünüz:

- Yardımcı Antrenör (I. Kademe)
 Antrenör (II. Kademe)
 Kıdemli Antrenör (III. Kademe)
 Baş antrenör (IV. Kademe)

Teknik Direktör (V.kademe)

5. Kaç Yıldır Antrenörsünüz:

- 1–5 Yıl
 6–10 Yıl
 11–15 Yıl
 15 Yıl ve Üzeri

6. Faal olarak antrenörlük yapıyor musunuz?

- Evet
 Hayır

7. Beden Eğitimi ve Spor Bölümünde okuyorum veya mezun oldum?

- Evet
 Hayır

8. Annenizin Size Karşı Tutumu:

- Otoriter
 Koruyucu
 Demokratik
 İlgisiz
 Tutarsız

9. Babanızın Size Karşı Tutumu:

- Otoriter
 Koruyucu
 Demokratik
 İlgisiz
 Tutarsız

EK.2 Problem Çözme Envanteri

Bu envanterin amacı, günlük yaşantınızdaki problemlerinize (sorunlarınıza) genel olarak nasıl tepki gösterdiğinizi belirlemeye çalışmaktır. Sözü ettiğimiz bu problemler, matematik ya da fen derslerindeki alışmış olduğumuz problemlerden farklıdır. Bunlar, kendini karamsar hissetme, arkadaşlarla geçinememe, bir mesleğe yönelme konusunda yaşanan belirsizlikler ya da boşanıp boşanmama gibi karar verilmesi zor konularda ve hepimizin başına gelebilecek türden sorunlardır. Lütfen aşağıdaki maddeleri elinizden geldiğince samimiyetle ve bu tür sorunlarla karşılaştığınızda tipik olarak nasıl davrandığınızı göz önünde bulundurarak cevaplandırınız. Cevaplarınızı, bu tür problemlerin nasıl çözülmesi gerektiğini düşünerek vermeniz gerekmektedir. Bunu yapabilmek için kolay bir yol olarak her soru için kendinize şu soruyu sorun: “Burada sözü edilen davranışı ben ne sıklıkla yaparım?” Yanıtlarınızı aşağıdaki ölçeğe göre değerlendirin: 1. Her zaman böyle davranırım. 4. Arada sırada böyle davranırım. 2. Çoğunlukla böyle davranırım. 5. Ender olarak böyle davranırım. 3. Sık sık böyle davranırım. 6. Hiç bir zaman böyle davranmam.	Her zaman böyle davranırım	Çoğunlukla böyle davranırım	Sık sık böyle davranırım	Arada sırada böyle davranırım	Ender olarak böyle davranırım	Hiç bir zaman böyle davranmam
	1. Bir sorunumu çözmek için kullandığım çözüm yolları başarısız ise bunların neden başarısız olduğunu araştırmam.					
2. Zor bir sorunla karşılaştığımda ne olduğunu tam olarak belirleyebilmek için nasıl bilgi toplayacağımı uzun boylu düşünmem.						
3. Bir sorunumu çözmek için gösterdiğim ilk çabalar başarısız olursa o sorun ile başa çıkabileceğimden şüpheye düşerim.						
4. Bir sorunumu çözüldükten sonra bu sorunu çözerken neyin işe yaradığını, neyin yaramadığını ayrıntılı olarak düşünmem.						
5. Sorunlarımı çözmeye konusunda genellikle yaratıcı ve etkili çözümler üretebilirim.						
6. Bir sorunumu çözmek için belli bir yolu denedikten sonra durur ve ortaya çıkan sonuç ile olması gerektiğini düşündüğüm sonucu karşılaştırırım.						
7. Bir sorunum olduğunda onu çözebilmek için başvurabileceğim yolların hepsini düşünmeye çalışırım.						
8. Bir sorunla karşılaştığımda neler hissettiğimi anlamak için duygularımı incelerim.						
9. Bir sorun kafamı karıştırdığında duygu ve düşüncelerimi somut ve açık-seçik terimlerle ifade etmeye uğraşmam.						
10. Başlangıçta çözümünü fark etmesem de sorunlarımın çoğunu çözmeye yeteneğim vardır.						
11. Karşılaştığım sorunların çoğu, çözebileceğimden daha zor ve karmaşıktır.						
12. Genellikle kendimle ilgili kararları verebilirim ve bu kararlardan hoşnut olurum.						
13. Bir sorunla karşılaştığımda onu çözmek için genellikle aklıma gelen ilk yolu izlerim.						
14. Bazen durup sorunlarım üzerinde düşünmek yerine gelişigüzel sürüklenip giderim.						
15. Bir sorunla ilgili olası bir çözüm yolu üzerinde karar vermeye çalışırken seçeneklerimin başarı olasılığını tek tek değerlendirmem.						
16. Bir sorunla karşılaştığımda, başka konuya geçmeden önce durur ve o sorun üzerinde düşündürürüm.						
17. Genellikle aklıma il gelen fikir doğrultusunda hareket ederim.						
18. Bir karar vermeye çalışırken her seçeneğin sonuçlarını ölçer, tartar, birbirleriyle karşılaştırır, sonra karar veririm.						
19. Bir sorunumu çözmek üzere plan yaparken o planı yürütebileceğime güvenirim.						
20. Belli bir çözüm planını uygulamaya koymadan önce, nasıl bir sonuç vereceğini tahmin etmeye çalışırım.						
21. Bir soruna yönelik olası çözüm yollarımı düşünürken çok fazla seçenek üretmem.						
22. Bir sorunumu çözmeye çalışırken sıklıkla kullandığım bir yöntem; daha önce başıma gelmiş benzer sorunları düşünmektir.						
23. Yeterince zamanım olur ve çaba gösterirsem karşılaştığım sorunların çoğunu çözebileceğime inanıyorum.						
24. Yeni bir durumla karşılaştığımda ortaya çıkabilecek sorunları çözebileceğime inancım vardır.						
25. Bazen bir sorunu çözmek için çabaladığım halde, bir türlü esas konuya giremediğim ve gereksiz ayrıntılarla uğraştığım duygusunu yaşarım.						
26. Ani kararlar verir ve sonra pişmanlık duyarım.						
27. Yeni ve zor sorunları çözebilme yeteneğime güveniyorum.						
28. Elimdeki seçenekleri karşılaştırırken ve karar verirken kullandığım sistematik bir yöntem vardır.						
29. Bir sorunla başa çıkma yollarını düşünürken çeşitli fikirleri birleştirmeye çalışmam.						
30. Bir sorunla karşılaştığımda bu sorunun çıkmasında katkısı olabilecek benim dışındaki etmenleri genellikle dikkate almam.						
31. Bir konuyla karşılaştığımda, ilk yaptığım şeylerden biri, durumu gözden geçirmek ve konuyla ilgili olabilecek her türlü bilgiyi dikkate almaktır.						
32. Bazen duygusal olarak öylesine etkilenirim ki, sorunumla başa çıkma yollarından pek çoğunu dikkate bile almam.						
33. Bir karar verdikten sonra, ortaya çıkan sonuç genellikle benim beklediğim sonuca uyar.						
34. Bir sorunla karşılaştığımda, o durumla başa çıkabileceğimden genellikle pek emin değilimdir.						
35. Bir sorunun farkına vardığımda, ilk yaptığım şeylerden biri, sorunun tam olarak ne olduğunu anlamaya çalışmaktır.						

EK.3 Spor İçin Liderlik Ölçeği

ANTRENÖRLÜK YAPARKEN	Her Zaman	Sıklıkla	Ara Sıra	Nadiren	Hiçbir Zaman
1. Sporcularımın kapasiteleri ölçüsünde çalıştıklarını görmek isterim					
2. Belirli müsabakalarda izlenecek stratejiler için sporcularımın fikrini sorarım.					
3. Sporcularımın kişisel problemlerine yardımcı olurum					
4. Bir sporcumu iyi performansından dolayı diğerlerinin önünde överim.					
5. Yaptığımız sporla ilgi teknik ve taktikleri her sporcuma açıklarım.					
6. Planlarımı nispeten sporcularımdan bağımsız olarak yaparım.					
7. Grup üyeleri arasındaki çatışmaların çözümlenmesine yardımcı olurum.					
8. Sporcularımın hatalarını düzeltmeye özel bir dikkat gösteririm.					
9. Önemli konularda karar vermeden önce grubun onayını alırım.					
10. Sporcum iyi bir iş başardığında bunu kendisine söylerim.					
11. Takımdaki işlevimin bütün sporcular tarafından anlaşılmasını sağlarım.					
12. Davranışlarımla ilgi olarak sporcularıma açıklamalarda bulunmam.					
13. Sporcularımın kişisel açıdan her yönü ile iyi olmalarını isterim.					
14. Yaptığımız sporun becerilerini her sporcuma bireysel olarak öğretirim.					
15. Karar verirken sporcularımın görüşlerini alırım.					
16. İyi performansından dolayı sporcumun ödüllendirilmesine özen gösteririm.					
17. Neler yapılması gerektiğini önceden hesaplayıp, ona göre plan yaparım.					
18. Sporcularımı, antrenmanların uygulanması şekliyle ilgili olarak önerilerde bulunmaya teşvik ederim.					
19. Sporcularıma kişisel yardımlarda bulunurum.					
20. Her sporcuma neyin yapılıp neyin yapılmaması gerektiğini açıklarım.					
21. Sporcularımın kendi hedeflerini belirlemesine izin veririm.					

22. Sporcularıma karşı beslediğim duygularımı ifade ederim.					
23. Her sporcumun görevini, en son ayrıntınsa kadar yerine getirmesini beklerim.					
24. Sporcularım hata yapsalar bile onların kendi yöntemlerini denemelerine izin veririm.					
25. Sporcularımı, bana güvenmeleri yönünde teşvik ederim.					
26. Her sporcumun güçlü ve zayıf yönlerini dile getiririm.					
27. Karar verdiğim konular hakkında yeniden tartışmam.					
28. Bir sporcum iyi performans gösterdiğinde takdir ederim.					
29. Her sporcuma her durumda ne yapılması gerektiği ile ilgili özel eğitim veririm.					
30. Koçlukla ilgili önemli konularda sporcularımın fikrini alırım.					
31. Sporcularımla yakın ve resmi olmayan ilişkiler konusunda onları cesaretlendiririm.					
32. Sporcularımın çabalarının birbiri ile bağlantılı olduğu konusuna önem veririm.					
33. Sporcularımın kendi kapasitelerinin el verdiği ölçüde çalışmalarına izin veririm.					
34. Sporcularımla mesafeli olurum.					
35. Her sporcumun sonuca olan katkısının ne olduğunu açıklarım.					
36. Sporcularımı evime davet ederim.					
37. Yerinde ve zamanında sporcuma hak ettiği övgüye gösteririm.					
38. Sporcularımdan ne beklediğimi ayrıntılı olarak belirtirim.					
39. Sporcularımın bir müsabakada kullanılacak taktikler hakkında karara katılmalarına izin veririm.					
40. Soru sorma isteğini engelleyecek yetkinlikle konuşurum.					